

PLANINSKI UTRINKI

Številka 36

Januar 2022

Planinsko društvo Brežice

UVODNIK

»Nikoli nisi premajhen, da bi kaj spremenil.« 1–2

POROČILA

Poročilo predsednice društva	3–5
Vodniški odsek	6
Odsek markacistov	7
Mladinski odsek	8
Družinski planinski tabor Laški Rovt	9
Odsek za varstvo gorske narave	10
Skupina Navihanci	10
Skupina Torkarji	11
Poročilo o akciji »71 vzponov za 71 let«	12–13
Finančno poročilo za leto 2021	14

VPRAŠALI SMO IN POVEDALA STA

Mija Novak	16–18
Lojze Mlakar	19–20

NARAVOVARSTVENI UTRINKI – Moj okoljski žulj

Hrvoje Oršanič: Z ljubeznijo do matere narave	22–23
Branko Brečko: Katastrofa v gozdovih	23–24
Mojca Bogovič: Jaz, kolesarka v Posavju	25
Barbara Kink: Naš biser – suha travnišča	26–27

BRATI GORE

Napoved	28–29
Naše »brati gore«	29

PLANINSKI UTRINKI

Ivanova trgatev, Olga Kržan	30
Naključno srečanje, Ivan Rožman	31
Izlet na Soriško planino, Urban Gregorevčič	32–33
Dvodnevni družinski vzpon, Urška Petrič	34
Z Erbelca čez Tonderškofel, Alenka Špan	35–36
Iz naslonjača do osvojenega SPP, Marko Gramc	37–38
V enem letu petkrat na Triglav, Leja Lopatič	39–40
Povna peč, Laura Rüh	41–42
Skozi zapuščen vasico, Nada Opravž	43–44
Izlet na Dinarno, Karmen Brudar	44–45
Kje pa je šentviška kronika?, Milena Jesenko	46–47

V SPOMIN

Andrej Srpič (1940–2021)	49
Ivan Veble (1928–2021)	50

PROGRAM DELA ZA LETO 2022

Društveni izleti	52–53
Izleti Torkarji in Navihanci	54–55
Izleti Mladinskega odseka	55
Program dela Odseka markacistov	56
Program dela Naravovarstvenega odseka	56
Razpis: 72 vzponov v letu 2022	57
Finančni načrt	57

NAZADNJE A POMEBNO

Članarina v letu 2022	58
Kdo je kdo v PD Brežice	59–60

Bistrica /
Foto mag. Hrvoje T. Oršanič

UVODNIK

»NIKOLI NISI PREMAJHEN, DA BI KAJ SPREMENIL.«

(Greta Thunberg)

O podnebnih spremembah poslušamo in govorimo že vsaj dvajset let. Kljub temu da se vsak od nas tako ali drugače sooča s posledicami klimatskih sprememb, še vedno nismo pripravljeni storiti kaj omembe vrednega za njihovo omilitev. Tudi politike in dogovori držav z vseh celin tega planeta do sedaj niso prinesli posebnih dosežkov na tem področju.

Prvi poskus za omilitev podnebnih sprememb na svetovnem nivoju je bil podpisan Kjotski sporazum (februar, 2005). Niso ga podpisale ključne velesile, kot so Kitajska, Indija, ZDA in Brazilija. Razlog pa: podpis sporazuma bi predstavljal resno škodo njihovemu gospodarstvu.

Naslednji, Pariški sporazum, je bil podpisan deset let kasneje, 2015, veljati je začel še leto kasneje. Sporazum je podpisalo 195 držav, tudi Kitajska, zato je zavel optimizem, da bodo koraki v smeri ohranjanja našega planeta bolj odločni in hitri. Ugotovitev, da brez vključitve vseh držav ni uspeha, saj se klimatske spremembe ne končajo na meji ene države, je že skoraj dih jemajoča. Ampak tisti, ki damo več na dejanja kot na besede, smo kmalu ugotovili, da posebnega napredka ni prinesel niti ta sporazum. Sprejete zaveze, kot so:

- omejitev dviga globalne temperature za največ 1,5 stopinje Celzija,
- omejitev človeških izpustov toplogrednih plinov med leti 2050 in 2100

Poljana žafrana / Foto Marko Gramc

na toliko, da jih bodo rastline v celoti porabile in

- vsakih 5 let preverjanje dosežkov zadanih ciljev in sprejemanje novih ukrepov, so bolj črke na papirju.

Posamezniki so že ob podpisu sporazma opozorili, da je preveč splošen in brez konkretnih zavez, saj ni bila določena časovnica zmanjševanja izpustov po letih, ni bilo določeno, kdaj naj bi bil dosežen vrh izpustov, čemur bi sledilo zmanjševanje le-teh, niso bile določene količine zmanjšanja izpustov za posamezne države, ravno tako ne, koliko denarja bo katera država prispevala za zmanjševanje izpustov v državah v razvoju. V letu 2020 do srečanja držav zaradi epidemije ni prišlo, letos pa se je zgodila konferenca v Glasgowu (COP 26). Menim, da izjava EU predstavnikov, ki so izpostavili, da mora človeštvo ukrepati takoj, da bi omejili globalno segrevanje, ni ganila niti otrok, kaj šele nas starejših, ki spremljamo politike s tega področja od samega začetka. Zato se strinjam z bistvom govora mlade Švedinje Grete Thunberg, ki je označila dogajanje z »bla, bla, bla«.

Če primerjamo stanje naše Zemlje danes in pred dvajsetimi leti ali danes in pred petdesetimi leti, je razlika očitna. Vremenski pojavi, ki jih nismo vajeni, že samo vročina in požari v poletnih mesecih, izmenjava hudih suš in obilnih padavin bi morali biti prepričljivi.

Množičnih selitev žabic na poti proti mojemu domu, ki sem jih bila vajena spomladi in jeseni, zadnji dve leti skoraj več ni, ptičje petje v zgodnjih poletnih jutrih ob naši hiši je dosti bolj siromašno. Če smo bili vajeni v preteklosti orkestralne glasbe ob svitu, slišimo sedaj le še kak oktet. Na vrtu moramo čedalje pogosteje zalivati, po vsakem dežju pa rahljati zbito zemljo, saj nežnega in drobnega dežja, ki je bil tako prijetno osvežujoč v poletnih mesecih, ni več.

Hribi so tudi pozimi vedno pogosteje brez snega in nič posebnega ni, da lahko pozimi osvojimo najvišje vrhove v običajni poletni planinski obutvi. Opažamo močno erozijo gozdnih tal, vetrolome, žledolome, ki

so pogostejši pojav kot nekoč, ogromne površine smrekovih gozdov se sušijo, hudourniki spreminjajo podobo krajine.

Za pridobivanje hrane preveč namnoženemu prebivalstvu sveta iztrebljamo pragozdove in uničujemo morja, ki so tudi najbolj priročna odlagališča vse mogoče nesnage. Brez kompromisno plenimo živeljiz oceanov, uničujemo rodovitno zemljo z uporabo težke mehanizacije, strupov in umetnih gnojil. Ne menimo se za obremenitve ozračja zaradi proizvodnje takšnih in drugačnih materialnih dobrin in potovanj v najbolj oddaljene kotičke sveta. Nenasitnost, pogoltnost, potrošništvo.

Posledica zlorabljanja okolja, prenaseljenosti, onesnaženosti in klimatskih sprememb na planetu je tudi pojav novih bolezni, za katere nimamo več pravih možnosti pri zdravljenju. Odpornost bakterij na antibiotike zaradi njihove prekomerne uporabe je naša realnost, nova zdravila pa so že tako strupena, da so zelo škodljiva za človeški organizem.

Ali smo kot človeštvo in kot posamezniki pripravljeni spremeniti način življenja? Smo se pripravljamo samoomejiti, odpovedati kakšni ugodnosti in razvadi? Smo kot družba sposobni sprejeti ustrezne politike, ki bodo omogočile preživetje človeštva na planetu in ohraniti njegove civilizacijske dosežke? Morda. Greta Thunberg je v enem od svojih govorov rekla, da nisi nikoli premajhen za to, da bi kaj spremenil.

Tako so, dragi bralci, pred vami Utrinki Planinskega društva Brežice, v katerih različni pisci spregovorijo o okoljskih vprašanjih in o svojih razmišljanjih o možnih poteh, da bi naš planet ohranili zase in za svoje potomce. Naj bodo majhen prispevek k spremembam, ki so nujno potrebne.

*Anica Hribar,
predsednica PD Brežice*

POROČILO PREDSEDNICE DRUŠTVA

Če sem v poročilu za leto 2020 napisala, da je bilo povsem drugačno, kot smo bili vajeni v preteklosti, lahko ob koncu 2021 ugotovim, da ni bilo bistveno drugačno, morda le še bolj negotovo in kaotično kot prejšnje. Različni državni ukrepi za preprečevanje širjenja okužb s covidom-19 so se menjali in spreminjali s takšno naglico, da je bilo težko slediti vsem spremembam, jih spoštovati in hkrati zagotavljati izvedbo zadanega programa društva. Še posebej zato, ker je bilo nekaj ukrepov nelogičnih ali pa nasprotujočih si.

Z zaskrbljenostjo zrem v prihodnje leto, saj smo priča čedalje večjim trenjem znotraj družbe, nezadovoljstvu množic, razpadanju vrednot, poglobljanju človeških stisk, na drugi strani pa nemoči/nesposobnosti države, ki bi morala s svojimi ukrepi uravnoteževati družbo in gladiti prevelike raz-

like med družbenimi skupinami. Razmere, v katerih živimo, so mnogokrat absurdne, človeškemu umu nerazumljive, posledice pa se kažejo v duševnih težavah čedalje večjega števila prebivalstva. Vse je še bolj podrejeno kapitalu, potrošništvu in materialnim dobrinam. Za romantike v tej družbi ni več prostora.

Moje vrednote so že zastarele. Marsikdaj ne razumem novih pogledov na družbo, predvsem pa ne morem sprejeti vse večje nesolidarnosti in egoizma. Ampak takšna kot sem, si in si bom, dokler bom predsednica Planinskega društva Brežice, prizadevala za ohranjanje vrednot iz starih časov. Vrednot, kot so prostovoljstvo, medsebojna pomoč, prenašanje znanj in veščin na mlajše rodove, sodelovanje in tovarištvo. Vrednot, na katerih se je društvo razvijalo in raslo vse do svojih enainsedemdeset let obstoja.

1. Občni zbor in program dela

Ves januar in polovico februarja zaradi veljavnih ukrepov nismo smeli organizirati izletov. Veliko vprašanje je bilo, kako izpeljati zbor članov društva, da ne bi kršili epidemioloških predpisov. V drugi polovici februarja smo ga izpeljali na inovativen način: s pohodom do bivaka na Velikem Cirkniku, kjer smo potrdili poročila in sprejeli novi program dela brez običajnega druženja večjega števila planincev.

Leto 2021 je bilo volilno leto. Volitve smo izpeljali na vrhu Cirknika. Člani društva so morali priti do bivaka med deseto in dvanajsto uro 20. februarja. Na poti proti vrhu je vsak dobil glasovalni list, izpolnjenega je oddal v volilno skrinjico pri bivaku, kjer je volilna komisija do konca opravila svoje delo. Zadrževanja članov na cilju ni bilo, saj je bilo določeno, da se po oddaji glasovnic vračajo v dolino. Imeli smo lep sončen dan in mnogi člani so izpeljavo inovativnega zbora pohvalili in predlagali, da ga še kdaj ponovimo na tak način.

Za mandat 2021–2025 so bili tako izvoljeni novi organi društva, ki so predstavljeni na straneh 58–60 teh Planinskih utrinkov.

Od druge polovice februarja so potekale aktivnosti društva po programu, vendar s prilagojenim načinom prevoza udeležencev, večinoma v lastni režiji.

Največ težav smo imeli pri organizaciji in izvedbi programa za mlade, saj so bili ukrepi države, ki so veljali za šole, bistveno drugačni, kot je to veljalo za splošno populacijo. Ker so mentorice hkrati tudi učiteljice na šolah, smo morali upoštevati pravila, ki so veljala za šole.

Programi ostalih odsekov so bili izpeljani, ravno tako tudi akcija 71 vzponov.

Pred zborom članov smo izdali 35. številko Planinskih utrinkov, ki so bili posvečeni 70. jubileju društva.

2. Tradicionalne prireditve društva:

Januarskega 14. pohoda po Poti slovenskega tolarja nismo mogli izpeljati.

36. pohod po Brežiški planinski poti je bil iz marca prestavljen na junij.

Jeseni smo izpeljali 44. pohod Po poteh Brežiške čete in decembra 28. nočni pohod na Cirknik. 38. Martinov pohod, ki smo ga razpisali za november, smo morali tik pred izvedbo odpovedati.

Peto prireditev Brati gore smo iz decembra prestavili na januar 2022.

Planinskih večerov v letu 2022 ni bilo.

3. Članstvo

Število članov je v letu 2021 upadlo. Ocenjujem, da zaradi epidemije. Po vrstah članstva so podatki naslednji:

Vrsta članarine	2017	2018	2019	2020	2021
A	28	32	27	11	31
B	296	316	318	315	257
S+Š	24	20	20	23	22
P+O	92	103	100	99	44
invalidi	0	0	0	0	2
SKUPAJ	440	471	469	464	336

4. Druge aktivnosti:

- Prijavili smo se na več razpisov za pridobitev sredstev.
- Sodelovali smo pri aktivnostih MDO Zasavje in v različnih organih PZS.
- Izpeljali smo družinski tabor in mladinski tabor OUTSIDER.

- Izpeljali smo potrebne postopke za vpis vodnikov v razvid športnih delavcev na MIZŠ.
- Kupili smo 2 nova šotora.
- Vodnike in mentorje smo opremili s planinskimi dokolenkami.
- Upravni odbor društva se je sestal na osmih sestankih (7 rednih sejah in eni korespondenčni).

5. Vodniki

Rednega usposabljanja za vodnike se je udeležilo 7 vodnikov.

Društvo je bogatejše za eno vodnico. Obnovila je licenco za vodenje lažjih kopnih tur.

6. Zaključek

Ena od temeljnih lastnosti živih bitij je prilagodljivost. Poznamo živa bitja, ki imajo nizek prag tolerance in že manjše spremembe v življenjskem okolju lahko povzročijo njihov propad, in druge, ki so sposobne preživeti, tudi če se pogoji bistveno spremenijo. Človek spada med slednje. V PD Brežice smo se v zadnjih dveh letih prilagajali novim pogojem, v katerih živimo. Kako uspešno pa boste pokazali člani društva v prihajajočem letu.

Anica Hribar, predsednica

Pogled z Vodnikovega doma proti Triglavu / Foto Matej Petrič

VODNIŠKI ODSEK

Tone Hribar, načelnik VO

Leto 2021 je bilo posebno leto, tako kot prejšnje. Usodo programa je krojila pandemija, a z eno razliko: še bolj smo se navadili prilagajanja trenutni situaciji in smo tako nekaj načrtovanih aktivnosti izvedli v drugem terminu, kar je bilo vsekakor dobro, saj bi jih sicer definitivno odpadlo bistveno več.

V vodniške vrste smo uspešno vključili Mateja Mlakarja, ki dela predvsem z dijaki, in to v smislu zdravega življenja – brez cigaret in alkohola – tako v mladinskem taboru Outsider kot na izletih. Kaj naj bi to pomenilo? Ali je izlet namenjen predšolskim otrokom ali ozdravljenim alkoholikom? Ne, gre samo za to, da se mlade poskuša vzgojiti brez uživanja teh substanc, da spoznajo, kako se lahko »imajo fajn« tudi brez tega. Predlagam, da si ogledate kako filmsko poročilo na spletni strani <http://matej.info/wp/vodnistvo/>, in prepričali se boste, da se imajo izvrstno. Vsekakor ste dobrodošli na Matejevih izletih in prepričan sem, da tudi kozarec vina, ki bi ga morebiti spili v koči ali na vrhu, ne bi bil problem. Pomembno je, da spoštujete malo drugačen koncept izletov pa da vehementno in zanalašč ne kršite pravil.

Pregled akcij

Aktivnost	Načrtovano	Izvedeno	Neizvedeno	Skupaj	Št. udeležencev
Pohodi	9	5	4	9	98
Izleti	32	27	5	32	311
Naravovarstvo	3	2	1	3	20
Tabori	2	2	0	2	71
Srečanja	2	0	2	2	0
SKUPAJ	48	36	12	48	500

Dveh izletov nismo izvedli zaradi bolezni vodnika, 9 zaradi premalo prijavljenih ali slabega vremena ter samo 7 zaradi epidemije covid-19, ker smo jih prestavili na drug termin.

V letošnjem letu imamo še eno novo, pravzaprav reaktivirano vodnico, Nadjo Ivšič, ki je svoje delo že krepko zastavila. Kar nekaj njenih izletov najdete v kalendarju. Vsak vodnik ima namreč svojo nišo oziroma izlete, ki jih raje vodi in je na nek način specialist zanje. Če so pri Mateju to večinoma manj znani in obiskani vrhovi, bomo z Nadjo odkrivali hrvaške planine. Seveda pa moram omeniti še, da se že veselim dveh novih vodnikov, ki ju bomo letos poslali na šolanje, Leje Lopatič in Marka Gramca. Nekaj njunih predlogov smo tudi že uvrstili v letošnji plan. Namen tega je, da ju čimprej in čimbolj uspešno vključimo v vodniške vrste in pridobimo kvaliteten in motiviran mlad kader. Pri tem pričakujem sodelovanje vodnikov in potrpežljivost udeležencev. Videli boste, da bo čez leto ali dve program še pestrejši in še bolj prilagojen potrebam in željam različnih skupin planincev.

V letu 2022 vam želim varen korak in obilo užitkov na skupnih poteh.

Markacisti Marjan Rovar, Martin Slovenec, Izidora Bergant, Mehemed Tokić; manjka Mičo Tomić

ODSEK MARKACISTOV

Mehemed Tokić, načelnik

Leto 2021 je bilo zaznamovano z omejitvami zaradi epidemije covid-19. Vseeno nam je uspelo uresničiti vsaj del načrtovanih aktivnosti:

- odstranjevali smo podrast, padlo drevje in osvežili markacijske oznake na naših poteh,
- z varuhi gorske narave smo očistili Brežiško planinsko pot,
- PD Rimske Toplice smo pomagali urediti planinsko pot od Zidanega mosta na Kopitnik,
- udeležili smo se tečaja za podaljšane

licence za markaciste,

- postavili smo novo omarico in žige na Bizeljskem na vhodu v gostilno Šekoranja,
- označili smo traso pohoda Pišce – Špiček za 45. pohod Po poteh Brežiške čete in tudi pospravili začasne oznake.

Pet markacistov je v letu 2021 opravilo 162 prostovoljnih delovnih ur.

MLADINSKI ODSEK

Mojca Šterk, načelnica

Leto 2021 je močno zaznamovala epidemiološka situacija, zaradi katere večji izleti dolgo časa niso bili dovoljeni. Otroke smo prek šolanja na daljavo večkrat **spodbujali k daljšim sprehodom** po bližnji okolici, da so ohranjali 'planinsko' kondicijo. V OŠ Cerklje ob Krki smo po **video srečanjih** spoznavali planinske rože in živali ter izpopolnjevali druga planinska znanja, za kar je poskrbela mentorica Mojca Šterk. Mentorica Natalija Vahčič, OŠ Artiče, je s svojimi učenci osvojila **Gore, Kopitnik in Libno**. Prvi večji izlet za mlade planince iz vseh šol smo organizirali junija **na Gore**. Do izhodišča smo se peljali z vlakom.

Julija se je več mladih udeležilo **družinskega planinskega tabora** v Laškem Rovtu. Izkazali so se pri pripravi olimpijskih iger in nasploh so starejši mladinci dobro animirali mlajše.

Septembra smo se udeležili **izleta v neznanu**, ki ga je organizirala Andreja Matijevc. Na začetku poti so otroci dobili rebus, da bi lažje ugotovili, kam nas pelje pot. Naredili smo zelo lep krog **čez Bevkov vrh** in **na Ermanovec**, in tudi sonce nas je ves čas lepo grelo. Izleta se je udeležilo 30 mladih planincev.

En izlet je septembra s svojimi učenci opravila tudi Simona Bortek, mentorica na OŠ Dobova. Otroke smo povabili še na nekaj društvenih izletov, vendar se jih zaradi karantene ali drugih razlogov niso udeleževali. Decembra bomo opravili še **nočni pohod na Cirknik**.

»Gasilska« pred domom na Gorah / Foto Mojca Šterk

DRUŽINSKI PLANINSKI TABOR LAŠKI ROVT

Mojca Šterk, načelnica

Družinski planinski tabor je potekal od 10. do 16. julija 2021. Vseh udeležencev je bilo 45 v starosti od 11 mesecev do 81 let. Kampirali smo na tabornem prostoru Laški Rovt v Triglavskem narodnem parku. Ob robu robu tabornega prostora teče potok, ki je bil ob vročih popoldnevih zaželen osvežitev. Vsak popoldan smo se kopali tudi v Bohinjskem jezeru. Veliko smo hodili, vsak dan smo se odpravili na drug vrh, po navadi smo se razdelili v dve težavnostni skupini. Vodniki Franci Kržan, Franci Petelinc, Mojca Šterk in Mija Novak so nas varno popeljali na Orožnovo kočjo in Črno prst, planino Suho in Rodico, Kosijev dom na Vojah in Kočo na Planini pri Jezeru, na Korita Mostnice in Uskovnico, naredili pa smo tudi dolg sprehod okrog Bohinjskega

jezera in si ogledali slap Savico. V prostem dnevu smo izvedli napete olimpijske igre, ki so jih organizirali mladinci, pritegnil pa nas je tudi obisk vodnika iz Planinskega društva Bohinjska Bistrica. Družbo sta nam delala dva štirinožca, Aki in Miki, sploh Mikija so vsi otroci oboževali. Pripravili smo pravi taborni ogenj. Zjutraj in zvečer smo se zbrali ob zastavi in zapeli himno. Nepogrešljiva kuharica Marija je skrbela, da smo dobro jedli, Olga Kržan za vso organizacijo, Marjan Rovnan pa je bil zopet glavni pri postavitvi tabora. Čas v planinskem raju je prehitro minil, nepozabni spomini ostajajo.

Ob tabornem ognju / Foto Mojca Šterk

ODSEK ZA VARSTVO GORSKE NARAVE

Olga Kržan, načelnica

V programu za leto 2021 sta bila vključena dva izleta in čistilna akcija. Izlet v Krajinski park Lahinja je odpadel zaradi epidemioloških razmer v državi, drugega pa smo izvedli 3. oktobra 2021. Udeležilo se ga je 12 naravovarstvenikov. Po Dovžanovi soteski sta nas vodila tržiška planinska prijatelja. Potrdilo se je dejstvo, da so lokalni vodniki garancija za kakovosten izlet. Janko Meglič in Štefan Močnik sta nam predstavila sotesko bolj nazorno, kot bi jo spoznavali iz priročnikov.

Organizirali smo tradicionalno spomladansko čiščenje planinskih poti. Zbrali smo se na parkirnem prostoru pred cerkvijo na Čatežu. Razdelili smo se v tri skupine. Brežiško planinsko pot je čistilo 10 planincev.

SKUPINA TORKARJI

Vodja Tone Kostanjšek, poročilo pripravil Branko Kopinč

Torkarji smo zaradi koronavirusa pričeli uresničevati program šele v sredini maja. Do konca leta 2021 smo opravili 23 pohodov, na katerih je bilo skupaj 634 udeležencev, v povprečju 27 na pohod, le enkrat nas je bilo 63. Smo pa kljub vsem oviram tudi letos izbrali »naj pohodnike«, to je tiste, ki so se udeležili največ organiziranih torkarskih pohodov.

- Prvo mesto z 22 pohodi si delijo Marjan Rovan, Marija Kopinč in Marjan Kopinč.
- Z 21 pohodi je na drugem mestu Nada Pavlič.
- Francka Vimpolšek pa je med najbolj vnetimi pohodniki uvrščena na tretje mesto.

SKUPINA NAVIHANCI

Mija Novak, vodja skupine

Navihanci smo v letu 2021 opravili 29 izletov. Tura je poprečno trajala dobrih 6 ur. Udeležba na izletih je bila različna: od 6 do 13 udeležencev, kar pomeni do 8 udeležencev na izlet. Obiskali smo različne dele Slovenije, uspelo nam je prehoditi dve etapi Julijane, delamo pa tudi Zasavsko planinsko pot.

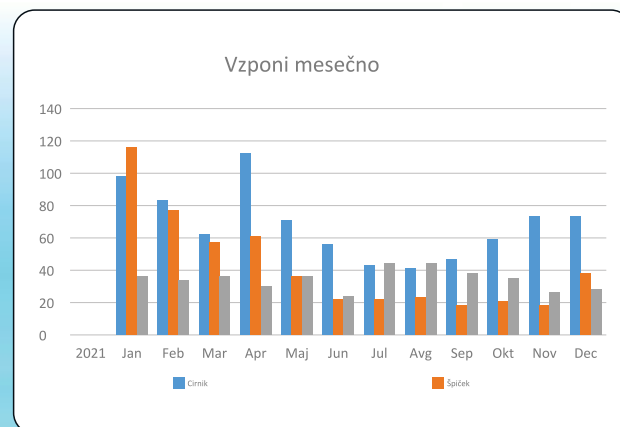
Skupina Navihanci na Geossu / Foto Nada Opravž

71 VZPONOV ZA 71 LET

Bojan Jevševar

Po uspešni akciji 70 vzponov ob 70. obletnici društva smo ohranili projekt z osnovno idejo – kolikor let ima društvo, toliko vzponov je treba opraviti. Zato smo letos navdušenci postavili letvico na 71.

Nekaj lanskih vzpenjalcev se je naveličalo štetja svojih vzponov, priključilo pa se je več novih. Žal pa je začetna vnema že do pomladi pošla, tako da nas je letvico preskočilo le 12, čez polovico pa so prilezli 4. Prepričani smo, da nas je vse, s tistimi vred, ki so opustili načrt, ideja toliko motivirala, da smo hodili več, kot bi sicer. Zato štejemo tudi letošnjo akcijo za uspešno in naslednje leto naskakujemo cilj »72 vzponov«.

Mesec	Cirk	Špiček	Drugo
Januar	98	116	36
Februar	83	77	34
Marec	62	57	36
April	112	61	30
Maj	71	36	36
Junij	56	22	24
Julij	43	22	44
Avgust	41	23	44
September	47	18	38
Oktober	59	21	35
November	73	18	26
December	74	38	28

Zmagovalci 2021:

Alojz, Aleš, Bojan, Darja, Irena, Jadranka, Karmen, Ljubo, Marko, Nuša, Samo, Toni.

Polzmagovalci:

Jedrt, Martin, Matej, Tine.

VPRAŠALI smo in POVEDALA STA

FINANČNO POROČILO ZA LETO 2021

SALDO NA TRR 1.1.2021	3.391,69
PRIHODKI	
1. Prihodki od članarin	6.320,60
2. Prihodki iz javnih sredstev po razpisih Občine Brežice	3.037,81
3. Prispevki udeležencev taborov	3.411,30
4. Donacije	1.000,00
5. Sponzorska sredstva	2.000,00
6. Drugi prihodki	1.349,54
PRIHODKI SKUPAJ	20.510,94
ODHODKI	
1. Plačilo članarine in izkaznic PZS	3.204,40
2. Izobraževanje planinskega kadra	468,00
3. Stroški planinskega taborjenja	3.818,07
4. Stroški vodnikov za vodenje izletov	1.525,51
5. Kilometrina (udeležba na občnih zborih, sestankih...)	265,37
6. Najemnina poslovnega prostora	140,00
7. Stroški za delovanje društva	1.514,19
8. Stroški banke za vodenje računa	162,78
9. Telefonija in internet	132,00
10. Planinski utrinki, programi	2.838,49
11. Drugi materialni stroški	1.518,18
12. Opravljeni prevozi	573,60
13. Nakup opreme	2.190,14
ODHODKI SKUPAJ	18.350,73
SALDO NA TRR na dan 31.12.2021	2.160,21

Nevenka Baškovč, finančnica

Foto Nada Opravž

MIJA NOVAK:

»Društvo pričakuje, da bom koristna, če že vlaga v moje izobraževanje.«

Vihrava. Zgovorna. Glasna. Nasmejana. Trmasta in nepopustljiva, če je prepričana v svoj prav. Tako pravijo tisti, ki jo bolje poznajo. Predsednica PDB pa še: »Malo je sedaj tako aktivnih vodnikov. Že pred upokojitvijo je bila ena bolj prizadevnih in predanih, po upokojitvi pa sploh. Tudi k ostalim društvenim akcijam prispeva velik delež.« Torej je kar nekaj tehtnih razlogov, da sva se poznega oktobrskega dne dobili na čaju v Vrtnici in poklepetali o marsičem. Verjemite, da je bil pogovor sproščen in živahen.

Kako je prav: Mia ali Mija?

Mija. Uradno pa Marija Novak.

Kako je biti upokojenka? Kako je biti planinka v tem položaju?

Čudovito! Sploh si nisem predstavljala, da bo tako lepo. Grem, kamor hočem, nič me časovno ne ovira. Še lepše je biti planinka s statusom upokojenke. Zdaj imam dovolj časa za planinarjenje, prej je bilo polno ovir zaradi službe. Pač delo v izmenah, tudi ob sobotah in nedeljah, ko je na društvenem programu večina izletov.

Delala si v Splošni bolnišnici Brežice in slišati je, da si bila tudi tam zgovorna.

Seveda. Končala sem srednjo zdravstveno šolo za medicinske sestre v Novem mestu, pediatrična smer. Delala sem v sobi za novo-

rojence, jih negovala, pomagala in svetovala mladim mamicam pri dojenju ... Zelo rada sem to delala. »Moji« novorojenčki so imeli najlepše frizure in najbolj tihi so bili, ko sem bila jaz z njimi.

Kako?

Pogovarjala sem se z njimi od trenutka, ko sem vstopila v sobo. V novomeški šoli so me tega naučili. Otroček je že v mami navajen na različne glasove, po glasu prepozna zvok in odreagira. Danes je seveda vse drugače. Škoda.

Pojdiva k planinstvu. Kaj te je pritegnilo v planinske vrste?

V brežiški osnovni šoli sta me za hribe navdušila učitelja Meta Petrič in Mario Grgičević, planinski legendi. Prevezli so me

lepota narave, občutek svobode na vrhu, osebni uspeh po vzponu, ko si s svojimi nogami zmogel strmino. Prelepo. Z leti je navezanost na naravo, hribe, hojo samo naraščala. Vsak si v življenju najde kaj, kar ga navdušuje.

In tako si se kmalu odločila tudi za usposabljanje za planinsko vodnico. Je bila po sredi tudi spodbuda tedanje predsednice PDB?

Seveda. Marija Veble. Pa Ivan Kostanjšek in Andreja Ogorevc. Oni so me tudi zrinili v planinski tabor – 25 let je že od mojega prvega tabora, v Završnici je bil. Vendar sem šla na izpopolnjevanje za vodnico šele takrat, ko sem nehala delati v treh izmenah. To je bilo zame zelo pomembno, saj sem se zavedala, da društvo pričakuje, da bom koristna, če že vlaga v moje izobraževanje. Imam vse tri kategorije za vodenje – A, B in D.

Za mlajše člane društva bi morda poja- snila, kaj pomeni vsaka od teh kategorij.

Ko opraviš usposabljanje za A kategorijo, osvojiš šele osnovno znanje za vodenje. To morajo opraviti čisto vsi vodniki. B kategorija ti omogoči vodenje zahtevnejših izletov v kopnih razmerah. Ko opraviš tečaj za kategorijo D, pa smeš voditi skupine na zahtevnejše ture tudi v zimskih razmerah. Povedati pa je treba, da se znanje vsake toliko časa osveži, ali kot rečemo planinci: obnoviti je treba licenco.

Koga je lažje voditi: otroke, mladostnike, starejše?

Otroke. Če jih znaš animirati. Pa če staršev ni zraven. Potem otroci nič ne jamrajo in vse zmorejo. Ko smo šli na primer iz Hra- stnika na Gore, je vso pot deževalo. Kaj sem naredila? Na čelo sem postavila dva otroka, ki sta bila zadolžena za iskanje prave poti. Ta dva sem menjavala, vsi so zelo resno

vzeli zadolžitev in nobene sitnobe ni bilo. Z mladostniki nimam izkušenj, pri odraslih pa me jezi, če gledajo v navigacijo, spregledajo pa vso lepoto poti – cvetje, narava, razgledi gredo mimo njih. Nekaterih res ne zanima nič drugega kot priti hitro na vrh. To me moti.

Kaj pa rečeš o razmerju med številom članov planinskih društev in številom obiskovalcev gora? Po podatku iz leta 2020 je bilo članov, združenih v Planinski zvezi Slovenije, okoli 58.000, v gorah pa so zabeležili čez milijon obiskovalcev.

To veliko nasprotje se kaže predvsem v tem, da zahaja v hribe vse več nekulturnih ljudi, neosveščenih, ki nimajo nikakršnega odnosa do narave. Za seboj puščajo svinjarijo, ki je pravi planinci, člani društev, že dolgo ne več. Slaba luč pa pade na nas. Tudi nemogoče zahteve po udobju v planinskih kočah niso redke. Topel tuš! Pravi planinec ve, da se v koči lahko le na hitro umije, s čim manj vode, stuširal se bo doma. Ne moreš »trajbati« luksuza na dva tisoč metrih in več višine. Razen tega s članstvom podpreš društvo in zvezo, ki skrbita za usposabljanje, urejanje poti, za planinske kočice, literaturo, zemljevide, številne aktivnosti za mlade in vse ostale planince in še sto drugih zadev, od katerih imamo koristi ljudje in gore. Človek ne sme iskati samo osebnih koristi, treba je tudi kaj dati, na primer članarino društvu.

Ti si ustanovila še eno skupino znotraj brežiškega planinskega društva. Je tako?

Cikaš na Navihance. Ko sem se upokojila, so me snubili, da bi prevzela skupino upokojen- cev, Torkarje. Tega nisem bila pripravljena sprejeti, se je pa kazalo zanimanje manjše skupine mlajših in bolj urnih upokojencev, ki bi hodili tudi na zahtevnejše ture. Tako smo nastali Sredarji, a nam to ime ni bilo všeč. Ponujalo se je kar nekaj poimenovanj,

na koncu smo postali Navihanci. Na turo nas gre med sedem in petnajst. Obredli smo že vse zasavske vrhove, začeli Julijano in prehodili eno etapo slovenske Jakobove poti.

Kdor se vzpne na Veliki Cirknik, rad posesti na klopi ob bivaku PD Brežice ali v njem. Kaj pa dela tam »Vesela Micka«?

Zdaj pa morava v december leta 2000, ko je društvo praznovalo petdesetletnico. Za ta jubilej so zagnani planinci postavili bivač na Velikem Cirkniku. Med tradicionalnim nočnim pohodom mi je Ivan Tomše na Žejnem rekel, da je upravni odbor mene določil za botro zavetišča, ker imam v teh dneh tudi sama rojstni dan. Pa razmislim naj, kako bi ga poimenovali. Študiram: vsi starejši planinci so si zelo želeli en tak pokrit prostor, to je torej vesel dogodek, tudi ime mora biti veselo. Ker sem jaz po domače Mica, Mica je tudi predsednica – no, Marija – , panajbo »Zavetišče Vesela Micka«. Bivač je dobil mamo Marijo Veble, očeta Marjana Rovana in botro Mijo Novak. Ob krstu je bilo prav zabavno. Cel kup šal se je zvrstil, od tiste znane, da se za mamo vedno ve, za očeta pa malo težje, do tega, da smo Marjana izbrali glede na njegove roke, ki da so najbolj izdelane, kar je dokaz, da je pri bivaku tudi največ naredil in mu zato pripada očetovstvo.

Vem, da za bivač kot dobra botra še vedno dobro skrbiš.

Ja, ja, še kar. Pa organiziram Botrin pohod na Cirknik. Pred novoletnim nočnim pohodom bivač vedno okrasim, po novem letu pa pospravim okraske. Odkar sem vodnica za vse kategorije, pripravim več organiziranih pohodov na ta naš vrh: enkrat za vodnike, potem za starejše planince pa za jurjevo, jeseni kostanjev pohod ...

Kaj pa je tvoj največji planinski podvig, na katerega si ponosna?

Najvišje sem bila na 3360 metrov visokem Hochalm spitze v Avstriji, najbolj pa sem čisto zares ponosna na v celoti prehojeno Slovensko planinsko pot. To se je zgodilo lani, 2020., ko sem po Kočni, Grintovcu in Skuti skočila še na Tursko goro po zadnji žig.

Kaj počne Mija, ko ne planinari?

Živim v Curnovcu pri Sromljah v svoji hiši na parceli, ki mi jo je namenila mama. Prej je bil tu vinograd, sedaj ga ni več, je samo še zelenjavni vrt. Zelo rada kuham in seveda uporabljam svojo zelenjavo. Imam tudi malo sadja in veliko rož. Pa berem knjige različnih žanrov, od zgodovinskih do kriminalk, tudi kakšna ljubezenska zgodba mora biti, da je dan lepši.

Polna si zgodb. Kaj ko bi zaključili še s kako planinsko anekdoto?

Teh pa je! Največkrat se spomnim, kako smo članice telovadne skupine, bilo je to v mlajših letih, šle z našima Marijo in Andrejo na Golico. Marija je rekla, da ne bo nič narobe, če katera prinese kaj vinčka s seboj. Sosed mi ga je dal takole en kanister, tri litre da drži, je rekel. Spravila sem ga v nahrbtnik, pili bi ob jedi po vzponu. Pa se je izkazalo, da sem vso pot nosila pet litrov vina. Še nekaj let so me na pohodih spraševali, ali nosim tri ali pet litrov pijače, in se ob tem muzali.

Milena Jesenko

LOJZE MLAKAR: »Najraje grem na Cirknik.«

Lojze, kdo si? Predstavi se bralcem Planinskih utrinkov.

Težko je opisati samega sebe. Sem Lojze Mlakar, star 53 let, upokojen, živim na Dobnem, poročen in oče dveh sinov. Do 1. maja lanske leto, sem bil zaposlen na Slovenskih železnica, najprej kot premikač, potem pa kot vlakovodja.

Jaz sem te spoznal ob akciji 70 vzponov, ki je svojevrsten maraton. Izkazal pa si se tudi na Bovškem maratonu. Povej nam kaj o svojih tekmovalnih uspehih.

Prvi maraton sem pretekel leta 2014 v Ljubljani. Organizacija in vzdušje sta bila enkratna in me je zasvojilo. Zdaj grem skoraj vsako leto na ljubljanski, od leta 2016 pa tudi na bovški maraton. Letos sem bil v Bovcu šestnajsti (četrti v svoji skupini). V cilju nikoli nisem med najhitrejšimi, sem pa v prvi tretjini. Leta 2018 sem bil v Sevnici na planinskem maratonu. 65 km in okrog 3500 m vzpona.

Kaj te motivira za izjemno vztrajnost in disciplino, ki si ju pokazal z lanskimi 322 vzponi na Cirknik in letošnjimi 383 na slovenske vrhove?

Motivacijo moraš vedno najti v sebi. Če boš nekaj počel zato, ker to počne nekdo drug, te bo hitro minilo!

Cirknik pač raste za tvojim dvoriščem, zato si največkrat na njem. Mene pa zanima, na kateri vrh se najrajši povzpneš. Je to še vedno Cirknik?

Res je. Najraje grem na Cirknik. Od visokogorja sta mi priljubljena Krn in Batognica. Tudi pozimi nista preveč zahtevna.

Iz evidence vzponov je vidno, da si v teh dveh letih korone nisi privoščil niti enega tedna bolezn ali vsaj poležavanja. Če bi bila samo hoja in tek zadosti za tako zdravje, bi morali biti planinci najbolj zdravi med Slovenci, pa niso. S čim ti ohranjaš zdravje?

Recepta za zdravje ni, veliko pomagajo gibanje, zdrava prehrana in izogibanje skrajnostim.

Med drugim si nosilec svetovnega rekorda v vzponu in spustu od tvojega kozolca na vrh Cirknika in nazaj. Zaradi tega te najbolj občudujem. Naj bralcem pojasnim, da si za vzpon porabil 19.10 in za spust okroglih 9 minut, skupaj 28.10. Za upokojenca je to izjemna hitrost. So bili za to dovolj samo vsakodnevni vzponi ali imaš še kakšne drugačne treninge?

Trenutno samo vzponi. Februarja bom začel z malo daljšimi teki. Za izboljšanje osebnega rekorda na Cirknik bo potrebno vložiti malo več truda.

Pa tvoja družina? Se ti pridruži pri tvojih užitkih v naravi?

Vsi v družini se radi gibamo. Čez vikend dostikrat naredimo daljši sprehod. Z mlajšim sinom greva večkrat tudi v visokogorje.

Vpis v knjigo na vrhu Velikega Cirknika / Foto arhiv Lojzeta Mlakarja

Za konec še o enem podvigu, ki poprečne ljudi bolj prestraši kot navduši: v 24 urah si se na Cirknik vzel 24-krat. Povej nam kaj o tem.

Idejo za 24 ur Cirknika sem imel že lansko leto, a sem jo toliko časa odlagal, da ni bilo nič. Letos sem to nekako speljal. Nisem vedel, da je lahko dan tako dolg. Rad bi se zahvalil vsem, ki ste me na vzponih spremljali, še posebno v nočnem času. Čudovit dan in krasna izkušnja. Naslednje leto ponovimo! Konec aprila!

Bojan Jevševar

nARAVOVARSTVENI UTRINKI MOJ OKOLJSKI ŽULJ

Gozd na Orlici / Foto mag. Hrvoje T. Oršanič

Logarica / Foto mag. Hrvoje T. Oršanič

Člani planinskih društev se uvrščamo med ljubitelje narave in naravovarstvenike, zato je v glasilu društva stalnica rubrika Naravovarstveni utrinki. Tokrat smo povabili nekaj piscev, ki so si s svojim dosedanjim delovanjem ali/in pisanjem pridobili ugled človeka, ki mu je mar za naravo. Prosili smo, da v omejenem obsegu napišejo, kateri okoljski problem/žulj jih ta čas najbolj muči, obremenjuje, skrbi. Ali vidijo rešitev?

Z LJUBEZNIJO DO MATERE NARAVE

Mag. Hrvoje Teo Oršanič

Narava je v krču in stresu tudi po Glasgowu. Težava varstva narave ni narava, ampak človek. Zelo razširjeni rezultati človeškega duha in telesa, kot so razni stereotipi, paradigme, sistemi, nenasiten materializem povsod po celotni družbeni lestvici, razvajanost, nerazgledanost, kratkovidnost, odtujenost, samozadostnost, neodgovornost, nesposobnost, potrošništvo, želja po »lepi podobi v ogledalu« ... slepijo družbo in naravi samo jemljejo.

Na ovojnici legendarnega filma Al Gora *Neprijetna resnica* je pomenljiv stavek: »Okoliških težav se tako dolgo ne bomo zavedali, dokler je naš osebni dohodek odvisen od nezavedanja teh težav«. In mi še vedno nismo sposobni korenitih sprememb, jasni odgovori na okoljska vprašanja so

redki, razdeljenost pa pogosta. Naravo izgublamo hitreje, kot smo sposobni karkoli spremeniti, da bi ji bilo bolje.

Iz tega ni izvzet nihče, vsi prispevamo k takšnemu stanju. Odnos do narave je stvar družbenega dogovora in tu je od človeštva le sprenevedava hinavščina, ki v krizi vedno kaže na drugega, predvsem pa skrbi le zase. BDP in potrošništvo morata rasti, ničemur se ni potrebno odreči ... Če nam zaradi nas redka in ogrožena in posledično zaradi nas zavarovana vrsta naredi kakšno škodo, zahtevamo odškodnino. Vpijemo po spremembah, a ne pri sebi, vedno se mora spremeniti kdo drug. Nam se ne sme nič zgoditi. Tako deluje materialistično usmerjena demokratična ureditev v odnosu do narave. Zbogom biotska raznolikost!

Iz tovrstne stiske raste ekološki fundamentalizem. Kmalu bo v skrbi za svetovno blaginjo opredeljen kot eko terorizem. Iz razočaranja zagovorniki tega fundamentalizma izključujejo dialog in vsiljujejo le eno resnico s težko sprejemljivimi rešitvami ali celo brez njih. S tem potencirajo le odpor do narave v celotni družbi. Še ena slepa ulica.

Družbo bo v odnosu do narave očitno in žal streznila le katastrofa. Recimo izginotje opraševalcev in s tem hrane. Do takrat pa bomo iskali možne rešitve s ciljem, da se v bistvu za nas nič ne spremeni, kot je na

primer trenutno še aktualen odmev COP26 v Glasgowu in zaradi mlačnosti katerega pišem te vrstice v afektu. Se opravičujem. Zaenkrat tudi prebujajoči se okoljsko osveščeni mladi ne premaknejo tistih starih odločevalcev, ki ekologije ne poznajo, se jim ne da, ali pa jim odgovarja tako, kot je. Spomnimo se na Evropski zeleni dogovor ...

Posavci in naše okolje nismo v ničemer izvzeti iz splošnega dogajanja z naravo in okoljem po svetu. Če bo šlo tako naprej, potem – zadnji naj ugasne luč!

Mag. Hrvoje T. Oršanič, univ. dipl. inž. gozd., je direktor Zavoda RS za varstvo narave. Pred tem je vodil Kozjanski park. V PU že več let sodeluje z izjemnimi fotografijami.

KATASTROFA V GOZDOVIH

Branko Brečko

Veliko govorimo o katastrofalnem podiranju sto in več metrskih dreves v džungli, o pobiranju zadnjih primerkov velikih živali, ne spotaknemo pa se ob enake probleme pred svojim nosom.

Naši gozdovi, slovenski gozdovi! Novo-pečeni bogataši, ki se jim je nenadoma pojavil ogromen kup denarja, so pokupili ogromno gozdov in pričel se je gozdni masaker. Žage nepretrgoma pojejo, iz gozdov se dan za dnem sliši trušč padajočih dreves, ponosne dediščine naših prednikov. Naša Dobrava je prazna, Črna mlaka prazna, sosednji Čret prazen ... in tako naprej. Pogoltna svetovna politika je dvignila ceno lesa v neznanske višave in tudi naši novi »gospodarji« gozdov izrabljajo odlične prilžnosti za masten zaslužek. Naši predniki so gozd ljubili, vsako drevo so stokrat pregledali od tal do vrha, ga pobožali, preden so ga posekali. Današnji pohlepneži pa vidijo v njem le denar, ki si ga tlačijo v lakomne žepe.

Čigav je gozd? Ste kdaj zaznali srce parajoč strah begajočih srn, ki se umikajo pred z motornimi žagami oboroženimi ljudmi, ki jim podirajo dom? Dirjajo z enega na drugi konec, malo postanejo v gošči, ki je še ostala, ob novem trušču pa se spet poženejo v beg, na plano, na drug konec svojega sveta. Njihov gozd, njihov dom je okužen z ljudmi, ki jih ob nedeljah še pobijajo za fin srnin golaž. Grozljivo!

Ptice se vreščče dvigajo v nebo, njihova gnezda in mladiči ostajajo v nemilosti. Za mnoge bo prvi in poslednji let le tisti iz krošnje na tla, v smrt. Manjše se preplašeno skrivajo v redkem grmovju ob robu gozda. Le katera bo še gnezdila? Tudi ukrepi Zavoda za gozdove za zavarovanje srednjega detla (*Dendrocopus medius*) v Dobravi jih ne bodo rešili.

Gozdovi prehitro izginjajo. Z njimi se radi hvalimo pred svetom, na vse kriplje vabimo turiste, da nam pohodijo še tisto malo, kar si nismo sami uničili. Po gozdovih se širijo kolesarske steze in po njih drvijo motorji in štirikolesniki. Vse za šport!? Ne izučijo nas nekatera mesta, prej obsedena s turizmom, ki sedaj že omejujejo obiske in jih pogojujejo z izrednimi pogoji, da zavarujejo, kar je ostalo. Le kdo se bo pri nas zares zavzel in ne bo pustil umreti naravi? Samo lepe besede ne, resne akcije pa ni od nikoder.

Branko Brečko je vsestranski poznavalec brežiške Vrbine, njene flore in favne, in cenjen ljubiteljski fotograf.

Bičja trstnica / Foto Branko Brečko

JAZ, KOLESARKA V POSAVJU

Mojca Bogovič

Toplo se oblečem – rokavice, podkapa, odsevni brezrokavnik –, si nadenem čelado, prižgem zadnjo in sprednjo lučko ter odprem stransko palčko z odsevníkom. To bi moralo biti povsem dovolj, da bi se na moji kratki vsakodnevni poti v službo počutila varno. Pa se res? Malce je megleno, ampak se že dani. S stranske vaške ceste zapeljem na regionalno. Moje veselje se po nekaj vdihih sprevrže v nelagodje. Čutim nervozo zadaj vozečih voznikov v avtomobilih, ki se jim mudi v službo. Včasih trobijo. Če je sreča, se tekoče zapeljem prek železniških zapornic, sicer se kolona napetosti podaljša in me spremlja tisti slab kilometer, dokler ne zavijem spet na stransko cesto. Tukaj se lahko svobodno zapeljem in se veselim, ko mi kazalnik hitrosti pokaže 25 km na uro. Takoj preskoči na 65 km, ko me nek nestrpnež prehití na cesti, ki je dovoljena le lokalnemu prometu in je omejitev hitrosti 50 km na uro. Le slab kilometer je potreben, da se soočim z nestrpnim odnosom povprečnega Posavca do kolesarjev na cesti. Nato pa še občasna vprašanja znancev: »A ti pa kar s kolesom?« Pa da je ja premrzlo, slab zrak vdihavaš, pa takšno gužvo delate na cesti (kajti včasih smo štirje), a ni bolj enostavno z avtom ...

Skorajda vse življenje sem se v šolo, tudi na faks, prevažala s kolesom. Pa nikoli nisem občutila takšnega nelagodja. Velikokrat kolo

uporabim tudi v naši prestolnici, kjer je dobro utečen sistem »Bicikelj«. In tam se sredi prometnega vrveža počutim varno in sprejeto. Kajti tam kolesarijo vsi: šolarji, študenti, poslovneži, gospe v petkah. Mreža kolesarskih stez zagotavlja dokaj varno in najhitrejšo pot z enega konca mesta na drugega.

Na povsem neustrezno in nevarno ureditev brežiških prometnih poti in signalizacije za kolesarje je v letu 2018 na primerih v 47 slikah opozoril novinar in kolesar Ernest Sečen. Zapis je razposlal na 12 pristojnih naslovov. Ali se je kaj spremenilo na bolje? Velikopotezno se gradijo nove kolesarske poti. Z radovednostjo in kančkom strahu pričakujem te novice.

Moje vsakodnevne vožnje v službo s kolesom so le solzica v morje k ohranitvi planeta. Vendar vztrajam. Boli me miselnost in naravnost mnogih, ki se temu mojemu »neumnemu« početju posmehujejo. Sanjam o tem, da bodo vsa okoliška naselja nekoč povezana z mestom Brežice s takšnimi prometnicami, da se bomo kolesarji počutili varne in ne bomo v nadlogo voznikom v jeklenih konjičkih.

Univerz. dipl. inž. gozd. Mojca Bogovič je zaposlena na Zavodu za gozdove Slovenije, OE Brežice.

Pikastocvetna kukavica / Foto Barbara Kink

NAŠ BISER – SUHA TRAVIŠČA

Barbara Kink

Slovenija je kljub svoji majhnosti med bogatejšimi evropskimi državami po biotski pestrosti. Zato ne preseneča visoka zastopanost območij Natura 2000, ki pokrivajo 37 % površine. Natura 2000 je evropsko omrežje, s katerim ohranjamo živalske in rastlinske vrste, habitatne tipe ter območja, ki so pomembni na slovenski, evropski in svetovni ravni. V okviru omrežja varujemo tudi ekstenzivna suha travišča, ki so med najbolj ogroženimi življenjskimi prostori.

Suha travišča so s travami in travniškimi cvetlicami porasle površine na suhih, plitvih in s hranili revnih tleh, za katere je značilna nizka in redka travna ruša. Ustvaril jih je človek in jih še danes vzdržuje z zmerno košnjo ali pašo. Predstavljajo bivališče šte-

vilnih vrst rastlin in živali, tudi redkih in ogroženih, zato so pomembni pri ohranjanju naravnega ravnovesja in zdravega okolja. Travnike na teh območjih še krasijo kukavičevke ali divje orhideje, občudujemo jih lahko na planinskih potepanjih po Gorjancih, Bohorju, Kočevskem rogu, Kumu, prisotni so tudi v ravninskem svetu Vrbine in Bele krajine ...

Značilne rastline, ki rastejo na suhih traviščih, so trave: pokončna stoklasa, navadna glota in navadna migalica ali »solzice«, od zeli pa toploljubne vrste: navadna turška detelja, vrbovolistni primožek, klinčki ali nageljčki, srednji trpotec, resasti škrobotec. V maju in v začetku junija zacvetijo travniški biserji – divje orhideje ali

kukavičevke. Pestrost rastlinskih vrst zagotavlja ugodne razmere za veliko raznolikost žuželk, predvsem dnevnih metuljev, kobilic, stenic, bogomolk in hroščev. Zaradi velike pestrosti žuželk je na suhih travnikih veliko ptic.

Suha travišča so močno ogrožena; na eni strani zaradi intenziviranja kmetijske rabe, na drugi pa zaradi opuščanja kmetijske rabe in posledično zaraščanja, tudi z invazivnimi tujerodnimi vrstami. Z upadanjem biotske raznovrstnosti v kmetijski krajini se srečujemo že nekaj desetletij in kljub naravovarstvenim statusom nimamo sistemskih rešitev, ki bi trend obrnile. Nista dovolj spodbujanje h košnji košenic na sonaraven in trajnosten način in opozarjanje, da je več rastlinskih vrst na čelu s kukavičevkami zavarovanih, zato si jih v naravi le ogledamo in jih ne nabiramo. Suha travišča nam še vedno izginjajo pred očmi in tako bo, dokler s sektorjem kmetijstva ne pridemo do usklajenih rešitev in ukrepov. Še največji premik smo naredili z izvajanjem projekta Življenje traviščem, ki je potekal med leti 2015 in 2020, s katerim smo pokazali, da je zagotavljanje pridelave kvalitetnih kmetijskih produktov in varstvo narave mogoče izvajati z roko v roki.

Ekstenzivne travnike, pašne planine in kulturno krajino je soustvaril človek, v njegovih rokah pa je tudi njihovo ohranjanje. Jih bomo ohranili vsaj nekaj tudi za naše potomce?

Univ. dipl. biologinja Barbara Kink je vodja Zavoda RS za varstvo narave, ki pokriva tudi območje Posavja.

Navadna kukavica / Foto Barbara Kink

BRATI GORE

NAPOVED

Vršič, zadnji žarek / Foto mag. Hrvoje T. Oršanič

Za osvežitev spomina

Alpska konvencija je mednarodna pogodba, ki so jo sklenile alpske države – Avstrija, Francija, Italija, Liechtenstein, Monako, Nemčija, Slovenija in Švica – ter EU za trajnostni razvoj in zaščito alpskega območja, na katerem živi več kot 14 milijonov ljudi, ki se jim pridruži vsako leto še približno 120 milijonom turistov.

Festival »Brati gore« se je začel na pobudo nemškega predsedstva Alpske konvencije leta 2015. Osnovna ideja je bila spodbuditi

dogodke, posvečene goram in literaturi v različnih predelih Alp na mednarodni dan gora, ki ga obeležujemo vsako leto 11. decembra.

Pobuda se je izkazala za veliko več, kot so predvideli, saj je bil odziv že v prvem letu neverjetno velik. Na povabilo Ministrstva za okolje in prostor, ki je koordinator izvajanja Alpske konvencije v Sloveniji, in Planinske zveze Slovenije smo se pridružili tudi PD Brežice in Knjižnica Brežice že na samem začetku.

Na tem mestu bi naj bila fotoreportaža o šesti izvedbi Festivala Brati gore v Brežicah, namesto nje pa napovedujemo izvedbo v decembru 2022.

Dogodek, ki smo ga v sodelovanju pripravili Planinsko društvo Brežice in Knjižnica Brežice, smo naslovlili **1300 številčk Planinskega vestnika – Pogovor z urednikom Vladimirjem Habjanom in sodelavci**. Zaradi poostrenih epidemioloških razmer smo ga najprej prestavili z 9. decembra 2021 na 13. januar 2022, pa ga iz enakega razloga znova preložili, tokrat kar na december 2022. Močno upamo, da se ne bo uresničil rek »v tretje gre rado«.

Vsebinsko bo dogodek preplet pogovora o življenju Planinskega vestnika včeraj, danes in jutri ter o literarnem ustvarjanju tandema Vladimir Habjan – Irena Mušič Habjan. 127. leto izhajanja Planinskega vestnika in začetek tretjega desetletja Habjanovega urednikovanja tej najstarejši slovenski reviji bomo pospremili s planinsko literaturo, ki je samostojno ali v soavtorstvu mnogokrat podpisana prav z imenom in priimkom osrednjega gosta večera in njegove žene.

Planinci in knjižničarji smo skrbno pripravili potek prireditve in zelo veseli bomo, če se boste decembra odzvali vabilu.

NAŠE »BRATI GORE«

- 2015** – Povezujejo nas črke, besede, povedi
branje odlomkov in pogovor – Ivana Vatovec, Rudi Mlinar: *V senci gore*
- 2016** – Visoko med oblaki
Ivan Tomše o knjigi *Potepanja po gorah*,
Bojan Jevševar o svojih skalnatih strminah
- 2017** – V eni roki nosim sonce, v drugi zlati smeh
pogovor s podpredsednikom PZS Mirom Erženom
- 2018** – Z Vikijem Grošljem po najvišjih vrhovih sveta
- 2019** – Z Manco Ogrin na 200 kilometrsko pot do Triglava

V letih 2020 in 2021 je izvedbo onemogočila epidemiološka situacija.

Načrtovana vsebina:

- 1300 številčk Planinskega vestnika, pogovor z urednikom Vladimirjem Habjanom in sodelavci.

PLANINSKI UTRINKI

S poti na Povno peč / Foto Malči Meglič

Izvir reke Krupe v vasi Krupa / Foto Ivan Rožman

IVANOVA TRGATEV

Olga Kržan

Foto Olga Kržan

Sončen septembrski dan je zvalil v trgatve h Kržanovim v Pavlovo vas najstarejšega člana Planinskega društva Brežice – Ivana Vebleta. Obeležil je že 93 let, v gore ga korak več ne vodi, rad pa pokramlja o kakem posebnem dogodku iz srečnih časov prostovoljskega dela, ko je bil najtrdnejša opora svoji ženi Mariji, legendarni predsednici brežiških planincev. Bil je blagajnik, gospodar, pomožni vodnik, celih 25 let ekonom v planinskih taborih, sodeloval je na vseh akcijah PD, naj omenimo le tradicionalni pohod Po poteh Brežiške čete ob občinskem prazniku in trasiranje Brežiške planinske poti na Veliki Cirknik pa Poti kozjanskih borcev. Ko smo ga fotografirali med trgatvijo, je vprašal: »A je to za Posavski obzornik?« Zakaj pa ne, smo rekli. Objava ga je razveselila.

NAKLJUČNO SREČANJE

Ivan Rožman

Rožmana, Pinteriča in Sečna smo bili v maju 2021 na nekajdnevem kolesarjenju po Beli krajini. Kolesarska tura okoli Semiča nas je pripeljala tudi do izvira Krupe. Takoj sem opazil skupino žensk z očitno moškim vodjem. V njem sem prepoznal našega planinskega kolega Vinka Šeška iz Sevnice. Po šaljivem uvodu so povedali, da so si po lažji turi nad Semičem privoščili še ogled

izvira reke. Mi, ki se bližamo sedemdesetim, smo bili navdušeni nad dobro kondicijo planinske skupine, saj so vsi že kar čez osemdeset. Zaželeli smo si, da bi bili taki tudi mi, ko se nam bodo letnice starosti zvišale. Rade volje so nam natresli nekaj receptov. Zelo zadovoljni smo se razšli, saj nam je to naključno srečanje popestrilo in čisto zares polepšalo dan.

Malo gor, malo dol / Foto Urban Gregorevčič

IZLET NA SORIŠKO PLANINO

Urban Gregorevčič, Oš Globoko

Me vidite? / Foto Urban Gregorevčič

V nedeljo, 10. oktobra 2021, smo se planinci brežiškega planinskega društva z avtomobili odpravili na Soriško planino. Med potjo smo se ustavili v Škofji Loki, kjer nas je pričakal prijazen gospod Jože Stanonik. Pogostil nas je s kavico in vročo čokolado. Potem smo se ustavili še pri kipu znanega slikarja Ivana Groharja v vasi Sorica.

Na Soriški planini smo se na parkirišču toplo oblekli in zavili. Bilo je tako hladno, da so v močnem vetru poletavale celo majhne snežinke. Pod vodstvom vodnikov Francija Kržana in Tonija Jesenka smo vzeli pot pod noge in se odpravili na pohod po vrhovih, ki obdajajo Soriško planino. Mimo Litostroj-ske kočice (1307 m) smo se po smučišču vzpeli na vrh Dravh (1548 m). Potem smo šli na vrh

smučišča na Soriški planini, ki se imenuje Lajnar (1549 m). Tam smo opazili zanimivo kupolo nekdanjega bunkerja. Pot smo nadaljevali po grebenu. Med hojo nas je hladen in sunkovit veter kar prestavljal. Imel sem občutek, da bi poletel, če bi stopil na rob grebena in razprl roke. Okoli nas so bili skriti zanimivi ostanki rovov in številni stari bunkerji nekdanjega italijanskega sistema utrdb, ki je poznan pod imenom Rapalska meja. Ti rovi v resnici med vojno niso bili v uporabi.

Pot smo nadaljevali mimo stare vojašnice, ki sedaj služi kot hlev za ovce. Nato smo se podali še proti vrhu Možic (1620 m), kjer nas je pričakal še en bunker s kovinsko kupolo iz prve svetovne vojne. Možic naj bi bil

edina točka, s katere istočasno vidiš obe jezera, Bohinjsko in Blejsko. Zaradi oblačnosti smo videli samo Bohinjsko jezero in okoliške vrhove. Med potjo proti izhodišču sem si en bunker ogledal še od znotraj. Šel sem v temni rov in pokukal skozi odprtino. Kar predstavljal sem si, kako so se okoliški otroci v teh rovih igrali skrivalnice, kar nam je povedal gospod Jesenko.

Po smukaški progi smo se spustili do kočice in se šli pogret v gostišče Lajnar, kjer imajo zelo okusne palačinke. Pot ni bila prenaporna in kljub vetru smo se imeli lepo.

Družinski izlet / Foto Matej Petrič

DVODNEVNI DRUŽINSKI VZPON NA KOMNO IN SLEMENOV ŠPICO

Urška Petrič

Od več prijateljev smo že slišali, da imajo v koči na Komni odlične štruklje. To smo se odločili preveriti. Iz doline do cilja smo morali najprej premagati neštete serpentine, kar pa ni bilo prenaporno, saj se pot vije po prijetni senci. Z nekaj postanki je tudi minila prav hitro. Glavna degustatorja sta ocenila, da so štruklji perfektni in v dokaz jima ena porcija ni bila dovolj.

Pot smo nadaljevali do Koče pod Bogatinom, spili čaj in sok ter se odpravili nazaj v dolino, kjer smo se osvežili v Bohinjskem jezeru.

Naslednji dan smo se z Vršiča odpravili na Slemenovo špico, 1911 m. Pod severno steno Male Mojstrovke sta nas izzivali manjši snežišči, ki smo ju morali prečiti. Pot smo nadaljevali do točke, kjer so snemali film Kekec, ki ga otroka zelo rada gledata. V čudovitem dnevu smo seveda nadaljevali do vrha, pomalicali in se zadovoljni vrnili na izhodiščno točko.

Naslednje leto se vrnemo na Slemenovo špico v jesenskem času, ko se macesni obarvajo v zlato barvo.

Pred Krekovo koč / Foto Matej Mlakar

Z ERBELCA ČEZ TONDERŠKOFEL NA ALTEMAVER

Alenka Špan

Ko te po serpentinah na idilični ravnini pred Sorico s paleto v roki pozdravi Grohar, se ti odpre pogled na celoten travnato skalnat greben Ratitovca ter prva dva višinska cilja nedeljske ture: Erbelc se kiti z mogočnim križem, ki je dobro viden iz doline, Tonderškofel pa je s te strani tako silovito odsekan predel Soriške peči, da je jasno, da mora pohodnikom za A kategorijo prijazen dostop obstajati na drugi strani.

Začetek pohoda, ki je ocenjen na pet ur, se začne na ovinku ceste pred vasico Zgornje Danje. Po cesti se približamo vasi, potem pa se dih poglobi in pod jutranjimi bundicami postane vroče. Ustavimo se na vrhu strmega kolovoza, ki ga izberemo levo od

označene planinske poti do Krekove koč. Po skalnatem razu sredi gozda ter po stečinah, ki nam nakažejo lažjo pot, le-to dosežemo po dnevnem adrenalinskem vložku. Na Erbelc se povzpemo po pobočju, ki ga je opustošil veter in z zemljo zravnal mogočne macesne pod njim. Vrh je čudovito razgleden, zato si pod svetim znamenjem privoščimo fotograf-

Altemaver / Foto Matej Mlakar

ske in »magnezij ter cukar« postanke. Vodnik Matej ponudi možnost, da tudi danes osvojimo šest vrhov, zato enoglasno potrdimo, da je naslednji vrh Tonderškofel. Služnja iz doline se izkaže za pravilno: z Erbelca je pristop na Tonderškofel prav pohleven, je pa zato pogled v globino z vrha vreden vsega strahospoštovanja, ki ga premore pohodnik, če svoje pohode v hribih ne podredi adrenalinskim dosežkom, temveč zdravi pameti in ljubezni do narave.

Prehod s Tonderškofla do označene planinske poti po grebenu Ratitovca je v stilu »gremo mi po svoje«, kar pomeni, da sledimo uhojenim živalskim stečinam, ki nas privedejo do pravega desnega ovinka. Knafelčeve markacije nas po valovitem svetu pripeljejo do Mišjega grunda, kjer najdemo brezno iz registra jam, nato pa čez Rihtarjev grič čez Žbajnek na Kačji rob. Na Kremantu si privoščimo foto postanek, saj je pogled na romantično zasneženi Triglav preveč vabljiv, da bi se lahko uprli dokumentiranju trenutkov za zanamce. V daljavi se že vidi Altemaver, ki pa je v nasprotju s samotnostjo, v kateri smo uživali na poti do sedaj, kar precej zaseden, tudi pot nanj tlači

Ob Kačjem robu / Foto Matej Mlakar

mногоštevilna družčina pisanih nedeljskih pohodnikov.

Krekova koča se je letos okitila z nazivom »naj visokogorska koča leta 2021«, preden pa si v prijetni jedilnici na prostem privoščimo kosilo in krajši pogovor, se povzpnejo še na Gladki vrh, na katerem je kar težko najti dovolj prostora za skupinsko sliko. Nekaj se je govorilo o Kosmatem vrhu, ki se je nasmihal nad planino Pečana, pa je beseda navrgla besedo in izkazalo se je, da je nedelja, ura pozna, nekateri pa so v ponedeljek pisali test iz angleščine. Spust je užitekarski, kakšen odsek je narava kaznovala s podrtimi drevesi, nekaj ovinkov so z močjo traktorskih konjskih moči v deviškost ratitovških gozdov prav nemarno urezali tisti, ki gospodarijo z gozdom. Nad mogočno, a zapuščeno staro gruntarsko hišo v Zgornjih Danjah smo se, kot je napovedal vodnik, znašli natanko pet ur po začetku ture. Korak je bil v nedeljo dovolj strumen, postankov ni manjkalo, sta pa k poskočni hoji prav gotovo veliko prispevala popolno vreme in dobra pohodniška družba.

Planinska malica na Veliki Planini / Foto Marko Gramc

IZ NASLONJAČA DO OSVOJENE SLOVENSKE PLANINSKE POTI

Marko Gramc

Leto 2016

Prijatelj Iztok Trebušak mi je rekel, da pelje zraven moje hiše Brežiška planinska pot. Kmalu zatem sva se odpravila po njej. Do tistega trenutka nisem še nikoli prehodil šestnajst kilometrov v enem kosu, zato se ni čuditi, da mi je pot vzela skoraj pet ur s postanki. Sedaj, pet let kasneje, imam dobro opremo, približno petindvajset kilogramov manj telesne teže in odlično kondicijo, za to razdaljo potrebujem le tri ure.

Leto 2017

Postavil sem si cilj, da si pridobim čim več kondicije s hojo na Šentvid, ki je od mene oddaljen le dobre pol ure hoje. Do maja sem ga osvojil stokrat. Vmes sem si kupil knjižico Slovenske planinske poti (SPP) in začel osvajati vrhove Razširjene Slovenske planinske poti (RSPP) po Posavju in Dolenjski. Včlanil

sem se v Planinsko društvo Brežice (PDB) in se s prijateljem povzpnel na svoj prvi dvatisočak. Tako sem 20. avgusta pridobil prve tri žige: Velika Raduha, 2062 m, in obe koči v okolici. Do konca leta sem imel že enajst žigov s SPP in deset žigov z RSPP.

Leto 2018

Načrt za to leto je bila Jakobova pot po Dolenjski in skozi Ljubljano do Trsta. S prijateljem sva v desetih dneh prehodila po trideset kilometrov na dan. Celotna pot je dolga 290 kilometrov. Izjemna dogodivščina in super izkušnja, ki je ne bom nikoli pozabil. Kljub temu da sem manj zahajal po SPP in tako v tem letu osvojil le šest novih žigov, mi ostaja leto 2018 v prijetnem spominu, saj sem se prvič udeležil pohoda z domačim društvom in si med planinci pridobil nova prijateljstva.

Osvojena prva ferata / Foto Marko Gramc

Leto 2019

Zopet novi cilji, eden od njih je bil, da postanem pravi Slovenec. Kako drugače kot da osvojim najvišji vrh v Sloveniji – Triglav. Čeprav sem želel osvojiti več vrhov, sem v knjižico dodal samo sedem novih žigov, kar mi je dalo misliti, da bo SPP moj dolgoročni življenjski cilj.

Leto 2020

Tega leta večina ljudi ne bo pozabila, saj smo se soočili s koronavirusom, ki ga še do danes nismo zamejili. Jaz pa si bom to leto zapomnil še po nečem drugem: vključil sem se v akcijo našega društva: »Za 70 let društva 70-krat na Veliki Cirknik«. Sočasno sem tudi 20-krat prehodil Brežiško planinsko pot. Pravijo, da je zastavljeni cilj najboljša motivacija. Da je temu tako, sem se prepričal: spremenil sem prehrano, izboljšal telesno aktivnost in tako od januarja do junija izgubil dobrih petindvajset kilogramov, s sto treh sem se spustil na sedeminsedemdeset. S sodelavcem Blažem Petanom sem preplezal svojo

prvo ferato – na Lisco – in tako pridobil še dodatno potrditev, da zmorem in da se lahko podam tudi na izredno zahtevne gorske poti v gorah. Hodil sem na dvodnevne in tridnevne ture v visokogorje. Vrhove sem izbiral načrtno, tako da sem v SPP knjižico dodal petindvajset novih žigov.

Leto 2021

Zopet novi cilji, največji pa prehoditi španski Camino do Santiaga de Compostele, po naše Jakobova pot, ki je dolga 800 kilometrov. Imel sem že letalsko karto, žal je zaradi covida-19 let odpadel. Začel sem pogosteje zahajati na slovenske gore in istočasno izpolnjevati tudi akcijo PD Brežice: osvojiti 71 vzponov na Špiček ali Veliki Cirknik. Še sanjalo se mi ni, da bom letos pridobil enaintrideset novih žigov in tako 2. 10. 2021 v Koči na Travniku zaključil Slovensko planinsko pot. Leto si bom zapomnil tudi po vzponih na vrhove, kot so: Triglav čez Plemenice, 2864 m; Montaž v Italijai, 2753 m; Škrlatica, 2740 m; Jalovec, 2645 m; Grintovec, 2568 m; Jezerska Kočna, 2540 m; Skuta, 2532 m; Koroška Rinka, 2433 m; Mala in Velika Mojstrovka, 2332 m in 2.366 m; Ojstrica, 2350 m; Turska gora, 2251 m; Krn, 2244 m; Stol, 2236 m; Mrzla Gora, 2203 m; Storžič, 2132 m; Peca, 2125 m; Velika Baba, 2118 m; Veliki vrh – Kofce, 2088 m; Vogel, 1922 m; Dinara – najvišji vrh Hrvaške, 1831 m ...

Gospodarja kamnitih strmin / Foto Marko Gramc

V ENEM LETU PETKRAT NA TRIGLAV

Leja Lopatič

Z vsakega hriba sem ga iskala s pogledom, ga fotografirala in si neskončno želela biti tam, na njegovem vrhu. Pridno sem nabirala višinske metre, žige in izkušnje. Avgust se je pomikal h koncu in vedela sem, da bo Triglav kmalu pod snegom, zato se mi je mudilo nanj.

Prvi izziv s prvim vzponom je bil iskanje "prostovoljca", ki bi hotel z mano. Po dolgih dneh pregovarjanja sem prepričala mami Matejo, da bo zares lepo, ko bova obe skupaj prvič na Triglavu. Za ta prvi vzpon, ki se je zgodil 5. septembra 2020, je bilo toliko priprav, kot bi se povzpela nanj cela odprava. Noč pred odhodom je bila kratka,

saj je budilka zvonila že ob enih zjutraj, od vznemirjenega pričakovanja in strahu pa tudi do takrat nisva veliko spali.

S Pokljuke sva štartali ob pol petih. Za prvič se nama je zdelo najbolje, da izbereva lažjo pot, ki vodi čez Studorski preval do Vodnikovega doma na Velem polju in naprej do Doma Planika. Tam sva se opremili od glave do peta, trikrat globoko vdihnili in se podali proti vrhu. Vso pot sva povzročali zastoj, ker je mami ves čas zahtevala, da se pripenjam, kar je upočasnilo vzpenjanje. Prav tako pa nama ni usluge delal izbrani dan, saj je približno pol Slovenije ocenilo, da je prav danes popoln dan za to turo.

Pogled proti Studorskemu prevalu in Ablanci / Foto Leja Lopatič

Ko sva končno prilezli na vrh, sem najprej poklicala skoraj vse številke prijateljev in znancev v svojem imeniku, da bi z njimi delila uspeh. Seveda je sledilo fotografiranje z »Aljažem« in končno zaslužena malica. Sendviči niso nikjer tako dobri kot v hribih. Na vrhu se čas ustavi in preprosto uživaš v razgledih in gorskem vetru.

Triglav je bil osvojen in sledila je le še dolgo pot do avta in potem do doma. Po prvem vzponu sem vedela, da si želim stati na njegovem vrhu že spet naslednje leto. Pa je moj drugi vzpon prišel na vrsto šele 24. julija 2021. Zopet z mami. Izbrali sva isto pot, a tokrat je bil dan brez gneče. Tretji vzpon se je zgodil čisto spontano. Med počitnicami v Bovcu me je poklicala sestrična, da bi šli naslednji teden na Triglav. Ker sem vedno za akcijo, sem sprejela vabilo in še v istem

trenutku rezervirala nočitev na Kredarici za štiri osebe. Kredarica ima poseben čar in mora biti v kompletu z vzponom na Triglav. Ampak če bi vedela, kako naporna bo pot do Kredarice ... No, sama sem si bila kriva, ker sem spet preveč spakirala. Mislim, da je nahrbtnik tehtal dvanajst kilogramov. Na vrhu je sledilo tradicionalno fotografiranje in tudi veselje, saj sta dva iz naše skupine končno postala čisto prava Slovenca.

3. septembra 2021 sem se zopet namenila proti Triglavu, tokrat s fantom Nikolo. Proti vrhu sva se s Kredarice odpravila šele okoli pete popoldne. Ko sva se vzpenjala, se je večina že spuščala in na vrhu ni bilo nikogar več! Si predstavljate, da si sam na vrhu Triglava? Kakšna tišina! Oblaki so se spustili v dolino in sonce je začelo zahajati. Barve na nebu so bile čarobne. Trda tema pri spustu je naju ujela šele na koncu plezalnega dela, tako da sva se varno vrnila na Kredarico, po prespani noči pa v Vrata.

In ne boste verjeli, da sem že naslednji dan spet stala na vrhu Triglava. S prijateljico Manco sva ubrali pot iz Vrat čez Prag. Moj prvi vzpon se je zgodil 5. 9. 2020, peti pa 5. 9. 2021. Pet vzponov v enem letu – to je moj planinski dosežek.

Pred obeliskoma na Ljubelju / Foto Malči Meglič

POVNA PEČ

Laura Rueh

Prijatelji so dragoceni. Že če imaš enega, si bogat. Člani PD Brežice smo imeli to srečo, da nas je vrsto let vodila predsednica Marija Veble z možem Ivanom, ki sta v tistih časih stkala številna prijateljstva z drugimi društvi. Mnogo teh odličnih ljudi ni več med nami, a vezi ostajajo. Veliko spominov se je nabrala v teh letih.

Eden takih je z Zelenice, kjer sta smučala Marija in Ivan. V vsaki slabi stvari je običajno tudi kaj dobrega, v tem primeru je to bila Marijina izpahnjena rama, saj je zaradi njene nesreče vzkliklo dolgoletno prijateljstvo z Mirko in Štefanom Močnikom ter Malči in Jankom Megličem. To so postali in ostali naši tržiški prijatelji, brez katerih najbrž

nikoli ne bi videli in doživeli številnih lepih poti po Karavankah in njihovih brezpotjih na tej in oni strani meje, ki so bila zaradi zgodovinskih razlogov mnogokrat tudi težje dostopna navadnim smrtnikom. Janko, izjemen poznavalec teh krajev, njihove zgodovine in prebivalcev, je vedno odličen sogovornik. Na skupnih potepanjih smo vsakič izvedeli veliko novega.

Sončno junijsko nedeljo smo bili tako zopet dogovorjeni za obisk vrha nad Ljubeljem. Povna peč ali Ravna peč se imenuje. Ob deveti uri naj bi se dobili pred ljubeljskim prehodom. Zamudili smo eno uro, kar ni ravno običajno za nas. Krivec sta bila kombi in njegova žeja. Odločil se je, da brez gori-

S poti na Povno peč / Foto Malči Meglič

va ne gre naprej, in obstal. Tržičani so nas potrpežljivo čakali. Ker se dolgo nismo videli, je bilo srečanje iskreno veselo. Po stari ljubeljski cesti, ki je sicer zaprta za promet, smo krenili navkreber. Pred nekaj desetletji je redno gostila gorske motoristične dirke. Fantje in dekleta so morali imeti kar precej hrabrosti, da so se spuščali po njenih serpentinah in makadamu. Zdaj pozimi služi kot sankališče.

Kmalu smo prispeli do kočice na Ljubelju in dveh marmornih obeliskov, postavljenih v čast zgodovinskega dogodka iz davnega leta 1728, ko je prehod obiskal cesar Karl VI. Ker me je zgodovina vedno zanimala, sem rada poslušala o dogodkih tistega časa in se čudila, da so ljudje že takrat daleč potovali in predvsem postavljali taka obeležja, ki jih še danes občudujemo. Seveda narejeno ročno in s takratnim preprostim orodjem. Pot smo nadaljevali v smeri Zelenice. Na

vrhu se nam je odprl razgled na Košutico, Veliki vrh, Begunjščico, Vrtačo, Zelenjak in Palec. Po krajšem počitku smo se spustili nazaj proti koči, naredili nekaj posnetkov za spomin na še en prijeten dan v gorah in si obljubili, da se zopet srečamo.

V treh desetletjih, kolikor sem član imenitne planinske bratovščine, se je nabralo nešteto spominov. Samih lepih in nepozabnih. Danes so časi drugačni in ljudje tudi. Naši obiski gora nikoli niso bili samo rekreacijske narave, temveč tudi zgodovinsko, zemljepisno in botanično osvajanje sveta tam zgoraj. Vedno z mislijo, da hodimo po občutljivem ekosistemu, ki ga je potrebno varovati in ohranjati. Upam, da bodo prihodnji rodovi planinskih vodnikov sledili bogati zapuščini Marij, Ivanov, Tonetov in ostalih, ki so ali še vedno bogatijo naša potikanja po gorah.

SKOZI ZAPUŠČENO VASICO

Nada Opravž

Bila je gospa Corona, bile so omejitve gibanja, kar nas je prisililo obiskovati le okoliške hribe. Imela sva čas in voljo, pa je padlo vprašanje: kam?

Iz občine ne smeš, pa sem predlagala Planino nad Podbočjem. Ni bilo potrebno veliko priprav in že sva bila na poti proti Gadovi peči. »Ne greva po isti poti, poiščiva drugo,« se je oglasil mož. Izbrala sva prav lepo uhojeno, a se je končala pri zadnjem vinogradu, naprej pa trnje, trnje in še enkrat trnje, potem pa spet pot. Morala sva se spustiti po blatu navzdol do grabe, polne vode, jo prečiti in spet navzgor po podobnem terenu. Po nekaj kilometrih rahlega vzpenjanja sva opazila, da raste ob poti sadno drevje, kar v gozdu navadno ne. Še nekaj ovinkov in zagledala sva že skoraj porušeno gospodarsko poslopje, potem hišo in še naprej od časa

močno načet kozolec. »Joj, kje vse živijo ljudje,« sem komentirala. Ponovno ruševine, o ljudeh pa nobenih znakov. Potem sva na vzpetinici opazila hišo, grajeno v obliki črke L. Pred njo je velik kozolec z gankom, še kar v dobrem stanju, pod njim star voz in še nekaj kmečkega orodja. Hišna vrata so bila odprta na stežaj, kot bi naju vabila, da vstopiva. Kot hiška moje babice, sem pomislila, le bolj velika, bolj bogata. Vstopila sem v »lojpo«, levo in desno soba pa še »štible«, pred mano kuhinja in še en izhod na dvorišče. V vsaki sobi peč, kurišče v kuhinji, na steni še vedno sklednik za posodo, po tleh nekaj starih slik in predmetov, veliko odpadlega ometa, ki razkriva trstičje v steni.

Misli so se mi vrnile v mladost, ko sem v zimskem času sedala pri babici na peči, prekriji z deko, in se igrala z bratrancem, po

Foto Nada Opravž

hiši pa se je širil omamni vonj sveže pečenega kruha. Nehote sem pogledala proti peči, saj se mi je zazdelo, da je prav tak vonj prisoten v tem nemem prostoru. Tu sta bili taka domačnost in toplina, da bi lahko kar ostala in se odpovedala pohodu. Ko sva zapustila hišo, sem se še ozirala in občudovala to

IZLET NA DINARO

Karmen Brudar

Nenačrtovano sem ta vikend prosta. In že se peljem s skupino planincev. Kam? Na Sinjal, najvišji vrh Hrvaške. V višino se dvigne kar na 1831 metrov. Nahaja se v pogorju Dinara. V resnici je najvišji vrh Dinare Troglav, ki meri 1913 metrov, ampak leži na ozemlju Bosne in Hercegovine. Med vožnjo po avtocesti ves čas dežuje, čeprav je 17. julij, ko naj bi bila vročina. Dež ne moti, nam vsaj ni vroče. Pri Sv. Roku imamo že modro nebo, proti Kninu tudi lepe poglede na hrvaške gore. A je to že Dinara?

V Kninu si ogledamo znamenito trdnjavo in novo cerkev z novodobno arhitekturo. Pogled mi uhaja v nebo, saj v smeri morja kdaj pa kdaj zagrmí. Upam, da se nas bo nevihtno vremensko dogajanje izognilo.

staro lepoticó, verjetno pozneje dodelano v L prizidek, kar je bilo za tisti čas najbrž posebnost. Na hiši je bila še vedno tablica s hišno številko in imenom vasi, le da jo je rjavina že krepko načela. Zakaj je morala ta hiša tako končati? Kaj se je zgodilo z njenimi lastniki? Ali res ni nikogar, ki bi skrbel zanjo? Nikogar ni bilo, da bi mi odgovoril. Pa sem se spomnila verzov našega krajana F. Smrekarja:

*»Hiša vsa je zapuščena,
veter s polkni se igra,
dež pronica skozi streho,
črni dimnik trepeta...«*

Kot bi jih napisal prav za to hišo, ki umira skupaj z vasjo Trebelnik.

Foto Karmen Brudar

Popoldan se odpravimo do izhodišča Suho polje. Njegovo ime je živo nasprotje dejanskemu dogajanju. Pred dežjem nas zaščitijo pokrivala in pelerine iz nahrbtnikov. Pred sabo imamo prvi današnji cilj, Badanj, 1281 metrov visok, strm in gol vrh. Zaslišimo pasji lajež. Trije veliki psi varujejo trop ovac. Izognemo se jim v loku, saj ne vemo, če bodo prijazni do mimoidočih. Pri odcepu za vrh Badnja opustimo misel na vzpon, ker je dež vse močnejši, tudi bliska se in grmi. Pri

bližnjem vikendu nekaj časa vedrimo pod skromnim nadstreškom. Nimamo pa več daleč do našega prenočišča.

Kočo Brezovac dosežemo v desetih minutah. Zakurimo in si bolj ali manj posušimo mokro obutev. V koči se nam pridružita dva mlada Francoza, ki osvajata pot »Via Dinarica«. Krasno je srečati mlade pohodnike. Pa le niso vsi mladi na telefonih in pred računalniki.

Zbudimo se v sončno jutro. Hoja z nogami v vrečkah in v mokrih čevljih sploh ni slaba. Ne občutim nobene mokrote. Vreme se kmalu iz sončnega spremeni v zelo vetrovno in oblačno. Ko nabiramo višjo nadmorsko višino, hodimo dobesedno v oblakih. Tudi veter se krepi. Na vrhu se ne mudimo dolgo, saj takega vetra še nisem doživela na nobenem pohodu. Med hojo se enkrat kar usedemo in privijemo k tlom, da si malo odpočijemo. Nižje se veter umiri, oblaki se dvignejo, razgledi navdušijo. Srečamo celo sedem pohodnikov, tujcev, ki gredo proti vrhu.

V bivaku »Drago Grubač« pomalicamo. Dinara ima tudi svojo ferato, o čemer nas obvestijo smerne planinske table ob poti. Nižje pridemo do izvira pitne vode, ki si jo natočimo, še nižje pa do zanimivih ostankov trdnjave Glavaš. Tu pa nismo več daleč od kraja, kjer nas čaka naš drugi kombi. Pohodni krog je sklenjen.

Na poti domov si ogledamo še izvira dveh dalmatinskih rek, Cetine in Krke. O vzponu na skalni osamelec Zir ob avtocesti pa glasujemo. Zmagajo tisti, ki dvignejo roko za »proti« in Zir prestavimo na drugič. Pametno, saj bi nam vzela več kot uro, do Slovenije je pa tudi še veliko kilometrov. Upam, da bo naše planinsko društvo organiziralo tudi izlet na vrh Troglav.

Izvir Cetine / Foto Karmen Brudar

KJE PA JE ŠENTVIŠKA KRONIKA?

Milena Jesenko

Vsa bela izstopa iz zelenila Šentviške gore. Cerkvica sv. Vida na 386 metrih nadmorske višine, kulturni spomenik lokalnega pomena. Daleč naokoli je vidna, k njej se vsak dan in v vseh letnih časih odpravijo desetine ljubiteljev gibanja v naravi. Od nje se ponuja pogled po brežiško-krškem polju, po pobočjih Bohorja, proti Kumu in na vzhodu daleč na hrvaško stran. To »hišno goro« Brežičanov obiskujejo domačini in številni gostje bližnjih toplic, na njo se vsak dan podajo rekreativci, je priljubljena točka za športne in podobne dneve, čez njo vodi Brežiška planinska pot na Veliki Cirknik.

Pa je zamikala tudi Branka Kopinča. Do poletja 2009 je bil na Šentvidu le nekajkrat. Služba je bila ovira. Pa še operacija kolkov. Ta je bila pravzaprav pravi razlog, da mu je Šentvid postal obredna pot. Zdravnik je po rehabilitaciji svetoval več gibanja in tako sta s psičko Rozi malo po malo, a vse pogosteje, potegnila zvon želja pri sv. Vidu. Eno leto je bil celo 433-krat na vrhu, pohodnikov z več sto obiski na leto pa je še kar nekaj.

Veliko bi se dalo povedati o »posebnejših«, ki tekmujejo drug z drugim ali sami s seboj. Pa bosonogi hodci! In nekega dne je Branko pomislil, da bi bilo zanimivo spremljati, koliko parov nog ubira različne poti, ki se strnejo pri cerkvici na vrhu. Kupil je prvi vpisni zvezek, bilo je ob koncu leta 2009, in ga v soglasju z župnikom s Čateža nastavil v preddverju cerkvice. Ko se je ta prvi napol-

nil, je kupil naslednjega, včasih je novega nabavil kak stalni pohodnik, in tako vse dotlej, ko je nekdanji predsednik PD Brežice Tone Jesenko rekel, da vpisno knjigo pač lahko kupi tudi društvo. Doslej se jih je nabralo že 42. V Planinskih utrinkih smo zatem vsako leto objavili skrbno zbrano in urejeno statistiko o številu obiskovalcev. Seveda pa vpisi povedo še marsikaj zanimivega, če bi nas že zanimalo, recimo, koliko je med obiskovalci članov PD, iz katerih predelov Slovenije ali tujine prihajajo in podobno.

Branko je hvaležen Tonetu Keneju in drugim stalnim pohodnikom, ki so mu občasno v pomoč. Poročilo o številu vpisanih na Šentvidu že drugo leto ni popolno, vpisna knjiga je namreč oktobra 2020 izginila. Julija 2021 je nastavljal novo, in tudi ta je dobila noge. Po obvestilu Planinskega društva, da je knjiga njihova last in jo potrebujejo za statistiko, je stara, vsa mokra in porjavela, pristala na polici pred vhodom v cerkev. Neznancu je hvaležen za to vračilo. Zagotavlja, da bo prihodnje leto njegova šentviška kronika spet izčrpna in točna.

Medtem pa Branko vztrajno hodi, najraje sam, da si počasi v miru in tišini nabira moči in dobro voljo za zdravo življenje. Seveda pa mu niso odveč priložnostna srečanja z znanimi pevci, politiki, radijskimi in TV voditelji, ki se najdejo med vpisanimi v »njegovih« knjigah. Razveseli se tistih, ki se podajo na vrh v spremstvu svojih hišnih ljubljencev. Nič manj pa tudi izletov s Torkarji. Zanj in za ženo je torej kar nedelja. Ponosen je, da si je že trikrat prihodil naziv »naj Torkar«.

Drobno dejanje je tole Brankovo spremljanje števila obiskovalcev našega Šentvida. Skrb, zrasla iz samoiniciativnosti. Prostovoljna. Stalna. In zato vredna pozornosti. Tudi s tem zapisom.

Šentviški zvezki / Foto Branko Kopinč

Foto osebni arhiv B. Kopinča

ANDREJ SRPČIČ

1940–2021

V decembru se je izteklo življenje Andreja Srpčiča, planinca, še ene vse redkejših prič o rasti Planinskega društva Brežice. Sam mu je bil zvest celih 62 let. V teh šestih desetletjih je s svojo ženo Jožico, sinom Igorjem in hčerko Andrejo živel dogodivščin polno življenje planinske družine.

Kmalu zatem, ko so v upravnem oboru društva prepoznali za planine vneto družino, so Andreju namenili posebno mesto. Vključili so ga v upravni odbor in ga 1964. poslali na vodniški seminar na Lisco. Po uspešno opravljenem izpitu je vodil skupine pionirjev in mladincev po zasavskih hribih in v alpski svet. Naslednje leto je opravil še izpit za gorskega stražarja.

V vse močnejšem društvu so bili ljudje, kakršen je bil mladi Andrej, pomemben gradnik organiziranega planinstva v naši občini. Zato so si sledile funkcije, ki jih je prevzemal s polno odgovornostjo. Štirideset let je bil član upravnega odbora, načelnik Mladinskega odseka od 1977 do 1982, gospodar društva od 1979 do 2001, član strokovnega aktiva, ki se je kasneje preimenoval v klub vodnikov ...

Pomembno je omeniti njegovo delo v odseku orientacistov, nekaj časa je bil tudi načelnik. Njegovo ime je med tekmovalci v orientaciji zapisano že leta 1959, ko se je udeležil 1. Milanovičevega memoriala, največjega tovrstnega tekmovanja, ki so se ga poleg planincev udeležili tudi taborniki, športna društva in mladi iz celotne takratne skupne države. Kasneje je s tekmovanj prinašal pohvale in priznanja za visoke uvrstitve. Njegovo ime je zapisano tudi med tekmovalci orientacistov v Samoborskem gorju, kjer so se mu običajno pridružili žena in otroka. Ko se je leta 1992 skupina navdušencev dogovorila, da ustanovi Orientacijski klub Brežice, je med ustanovitelji zapisano tudi ime Andrej Srpčič.

Povedati bi morali še kaj o taborjenjih planincev pa o markacistih in še mnogih akcijah, pri katerih je bil zraven. Društvo ga je za njegovo požrtvovalno planinsko delo leta 1977 nagradilo z diplomom *zaslužni član društva*. Veliko je bilo vsega. A pri takih obveznostih je še našel čas, da je dvakrat prehodil Slovensko planinsko pot, Razširjeno planinsko pot in devetkrat(!) Zasavsko planinsko pot ...

Veliko vsebine je za Andrejevim planinstvom. Zahvala zánjo je zapisana na društvenih in meddruštvenih priznanjih, najljubša pa so mu bila tista, ki mu jih je podelila Planinska zveza Slovenije: leta 1969 *srebrni častni znak PZS*, 1981 *srebrni častni znak MV pri PZS*, 1990 *zlati častni znak PZS* za posebno zaslužno in uspešno delo, 2000 *spominska plaketa PZS*.

Malo več kot šestdeset let je minilo, odkar se je Andrej z izkaznico PD Brežice začel dvigati nad svojo brežiško ravnico. Odslej bo ta mirni nižinski svet ob Savi njegov neskončni temni dom. Ob njem bo vsem njegovim planinskim sopotnikom dovoljeno obujati spomine na razkošno svetlobo višin, ki ga je samega ali z nami spremljala skozi življenje.

Milena Jesenko

IVAN VEBLE 1928–2021

Življenje Ivana Vebleta je bilo prepleteno s športom. Za gore ga je v zgodnjih šestdesetih letih prejšnjega stoletja navdušila njegova žena Marija, s katero sta kmalu postala daleč naokoli znan planinski par. Planinstvu je ostal zvest v svoja visoka leta, vse dokler so ga noge ubogale. Nazadnje je ubiral manj zahtevne poti s skupino upokojencev – Torkarjev.

Našteti vse, kar je Ivan delal in s čimer je prispeval k rasti PD Brežice, presega namen tega zapisa. Pa vendar: bil je blagajnik, tajnik, gospodar, pomožni vodnik in celih 25 let ekonom v planinskih taborih. Mladim planincem iz brežiških osnovnih šol je desetletja odstiral lepote narave, jih učil, kako je treba spoštovati gore in se vesti do njih in na njih. Pripravljaj je izlete, srečanja, organiziral planinske tabore od Logarske doline do Kamniške Bistrice, Vrat, Tamarja, Trente, Loga pod Mangartom, skratka: sodeloval je na raznovrstnih akcijah planinskega društva, in teh ni bilo malo.

Težko je manjkal na kakem izletu v gorski svet. Slovensko planinsko pot je prehodil trikrat, Zasavsko petkrat, za njim so bile Pot kurirjev in vezistov in mnoge druge tematske poti. Zanj lahko rečemo, da je imel Slovenijo v nogah. Zmogel pa se je povzpeli tudi na številne hrvaške in bosanske vrhove in najvišjo goro Evrope – Mont Blanc. A vedeti je treba, da je največ visokih vzponov opravil v letih, ko večina ljudi ugotovi, da ne zmorejo več, ko se držijo doline. Ivan pa je bil avgusta 2008 še na najvišjem vrhu Balkana, na bolgarski Musali v pogorju Rile.

V času, ko je bila žena Marija predsednica društva, sta navezala številne stike z več planinskimi društvi, ki so z leti prerasla v tradicionalna prijateljstva, tako s PD Pošta – Telekom Ljubljana, PD Škofja Loka, PD »Japetič« Samobor, PD Kum Trbovlje in planinskima družinama Meglič in Močnik iz Trziča. S tem pa sta oba udeležena eno od pomembnih planinskih vrednot: negovanja pristnih človeških odnosov med ljudmi.

Njegovo delo je bilo opaženo in nagrajeno s priznanji. Športna zveza Brežice mu je ob osemdesetletnici podelila plaketo za življenjsko delo na športnem področju v občini Brežice, v društvu pa smo ga na zboru 11. 2. 2011 imenovali za častnega člana. Vesel je bil več priznanj Planinske zveze Slovenije, še posebej zlate značke in spominske plakete ter svečane listine, najvišjega priznanja za življenjski prispevek k slovenskemu planinstvu.

Ivan je planinstvo živel. Tak nam bo ostal v spominu skupaj z legendarno ženo Marijo.

Tone Jesenko

Septembra se je Ivan še sukaj po Kržanovem vinogradu v Pavlovi vasi, decembra pa se je njegov življenjski krog v 94. letu starosti sklenil v Splošni bolnišnici Brežice. Zadnjih pet let, po ženini smrti, je zanj skrbela družina Dražil. Le malo pred odhodom v bolnišnico smo ga še srečevali na Cesti prvih borcev, kjer se je v spremstvu svoje »varuhinje« Jožice Dražil rad zaustavil in poklepetal s tem ali onim znancem. Pa mimo Laurine »Vrtnice« je vodila njuna pot, kamor sta z Marijo dolga leta ritualno zahajala vsak dan na jutranjo kavo.

PROGRAM DELA ZA LETO 2022

Komna / Foto Matej Petrič

DRUŠTVENI IZLETI

Tone Hribar, načelnik

JANUAR

Ned., 2. 1.	Novoletni pohod na Kum , 1220 m – ZPPF
Sob., 8. 1.	Trstelj , 643 m – RSPPM
Ned., 9. 1.	Bohor , 982 m, srečanje posavskih planincev – ZPPM
Ned., 9. 1.	Dražgoše , pohod
Sob., 15. 1.	16. pohod Po poti slovenskega tolarja
Sob., 22. 1.	Donačka gora , 884 m
	Mala Mojstrovka , 2332 m, ali Dobrča, 1478 m (odvisno od snežnih razmer)
Sob., 30. 1.	

FEBRUAR

Pet., 4. 2.	ZBOR ČLANOV PD BREŽICE
Ned., 13. 2.	Jatna , 862 m, iz Radeč
Sob., 20. 2.	Mirna gora , 1047 m
Sob., 26. 2.	Slavnik , 1028 m, iz Prešnice

MAREC

Sob., 5. 3.	Janče iz Jevnice, 792 m – ZPPS
Ned., 13. 3.	Kriška gora , 1471 m, z Golnika – SPPT Šoičeva kuća, slap Cerinski vir,
Sob., 19. 3.	Japetič , 879 m, Oštrc , 752 m
Pet., 25. 3.	Čistilna akcija po planinskih poteh OVGN

Ned., 27. 3. 36. pohod po Brežiški planinski poti

APRIL

Sob., 2. 4.	Naravovarstveni izlet: čez Oslico , 860 m, na Bohor , 1023 m (možna zamenjava termina izleta glede na razvoj vegetacije)
Sob., 9. 4.	Boč , 978 m, ogled velikonočnic – RSPP (možna zamenjava glede na razvoj vegetacije)
Sob., 16. 4.	Veliko Kozje , 993 m, Lovrenc – ZPP
Ned., 24. 4.	Vremščica , 1027 m – SPP

MAJ

Ned., 1. 5.	Kal , 985 m, Mrzlica , 1122 m – ZPP
Ned., 8. 5.	Potoška gora , 1283 m, Mali Grintovec , 1813 m, iz Preddvora)
Sob., 14. 5.	Mokriška jama in Mokrica , 1853 m
Sob., 21. 5.	Klek , 1181 m, nad Ogulinom (Hrvaška)
Ned., 29. 5.	Iz Poljan čez Gabrško Goro , 963 m, v Selško dolino

JUNIJ

Sob., 4. 6.	Šmohor , 784 m – ZPP
Ned., 5. 6.	Grobniške Alpe , 1376 m (Hrvaška)
Sob., 11. 6.	Dan planincev v Kamniški Bistrici
Ned., 19. 6.	Idrija, Hleviška planina , 908 m – SPP
Ned., 26. 6.	Planina Talež , 1503 m, na območju Jelovice

JULIJ

Sob., 2. 7.	Dovška Baba , 1891 m
Sob., 9. 7.	Učka (Vojak) , 1401 m (Hrvaška), iz Lovrana
Sob., 9.–16. 7.	Družinski tabor v Završnici
Sob., 23. 7.	Uršlja gora (Plešivec) , 1699 m
Sob. in ned., 30.–31. 7.	Kalška gora , 2047 m, Kočna , 2540 m, Grintovec , 2558 m – SPP
Pon.–sre., 25. 7.–4. 8.	Mladinski tabor Outsider

Kržan, T. Vimpolšek	lahka snežna tura
Mlakar, A. Martinčič	lahka snežna tura
M. Novak	lahka snežna tura
B. Jevševar, N. Hribar	lahka snežna tura
T. Slovenec, I. Godler	lahka snežna tura
T. Vimpolšek, N. Ivšič	lahka snežna tura
T. Hribar, M. Gramc	snežna tura

UO PD

N. Hribar, B. Jevševar	lahka snežna tura
T. Hribar, N. Ivšič	lahka snežna tura
F. Petelinc, S. Gregl	lahka snežna tura

Gregl, M. Novak	lahka snežna tura
Vimpolšek, F. Petelinc	lahka snežna tura
N. Ivšič, M. Novak	lahka snežna tura
OVGN, O. Kržan	lahka pot
T. Vimpolšek, M. Slovenec, M. Tokić	lahka pot

M. Bogovič, O. Kržan	lahka pot
M. Šterk, M. Novak	lahka pot
N. Ivšič, N. Hribar	lahka pot
M. Novak, T. Jesenko	lahka pot

B. Jevševar, N. Ivšič	lahka pot
M. Mlakar, A. Martinčič	lahka pot
F. Petelinc, S. Gregl	zahtevna pot
N. Ivšič, T. Hribar	zahtevna pot
T. Jesenko, S. Laznik	lahka pot

M. Šterk, N. Ivšič	lahka pot
B. Jevševar, N. Hribar	lahka pot
D. Fux	lahka pot
T. Hribar, N. Rožman	lahka pot
T. Jesenko, J. Meglič	lahka pot

S. Gregl, zunanji vodnik	lahka pot
N. Ivšič, T. Hribar	lahka pot
M. Šterk, F. Kržan, F. Petelinc, M. Novak, N. Rožman	poti vseh težavnosti
S. Gregl, zunanji vodnik	lahka pot

F. Petelinc, F. Kržan	zahtevna pot
M. Mlakar, A. Martinčič	poti vseh težavnosti

AVGUST

Sob. in ned., 6.–7. 8.	Jalovec , 2645 m, iz Tamarja – SPP
Ned., 14. 8.	Bovški Gamsovec , 2392 m
Sob., 20. 8.	Vajnež , 2099 m, Potoški stol , 2017 m, Stol , 2236 – SPP
Sob., 27. 8.	Ledinski vrh , 2108 m

SEPTEMBER

Ned., 4. 9.	Izlet v neznano
Sob., 10. 9.	Lučki dedec , 2023 m
Ned., 18. 9.	Koča Tolazzi , 1350 m - Volajsko jezero , 1951 m (Kamijске alpe, Avstrija)
Ned., 25. 9.	Dom na Kališču , 1534 m, Storžič , 2132 m, iz Mač – SPP

OKTOBER

Ned., 2. 10.	Naravovarstveni izlet– Krajinski park Lahinja Kucelj , 1237 m, Veliki rob , 1237 m, (Čaven)– SPP
Sob., 8. 10.	Kucelj , 1237 m, Veliki rob , 1237 m, (Čaven)– SPP
Sob. in ned., 15.–16. 10.	Vršiči , 1861 m, Oblo Brdo , 1964 m, Lopatnik , 2012 m, z Drežniških Raven, Matajur , 1642 m, iz Avse
Sob., 24. 10.	44. pohod Po poteh Brežiške čete
Ned., 30. 10.	Kopitnik , 910 m, Gore , 762 m – ZPP

NOVEMBER

Ned., 6. 11.	38. Martinov pohod in martinovanje
Sob., 12. 11.	Košenjajk , 1522 m
Ned., 20. 11.	Hrvaško sredogorje
Ned., 27. 11.	Škocjanska krožna pot

DECEMBER

Sob., 3. 12.	Planina v Podbočju , 676 m, iz Podbočja
Sob., 10. 12.	Tura za vodnike
Sob., 17. 12.	29. nočni pohod na Veliki Cirknik , 621 m
Pon., 26. 12.	25. pohod na Polom , 790 m, s PD Polom Kostanjevica na Krki

Legenda: ZPP - Zasavska planinska pot | SPP - Slovenska planinska pot | RSPP - Razširjena slovenska planinska pot

M. Novak, S. Gregl, M. Gramc	zelo zahtevna pot
F. Kržan, M. Gramc	zelo zahtevna pot
Valvasor, T. Hribar, L. Lopatič	lahka pot
S. Gregl, F. Petelinc, L. Lopatič	zahtevna pot

N. Hribar, B. Jevševar	lahka pot
F. Petelinc, N. Rožman	zahtevna pot
T. Jesenko, B. Vukovič	lahka pot
F. Kržan, N. Ivšič	zahtevna pot

T. Tokić, N. Rožman	lahka pot
L. Lopatič, N. Ivšič	lahka pot
M. Mlakar, A. Martičič	lahka pot
T. Slovenec, M. Tokić, T. Vimpolšek	lahka pot
N. Ivšič, M. Šterk	lahka pot

T. Vimpolšek	lahka pot
M. Gramc, zun. vodnica	lahka pot
B. Jevševar, N. Hribar	lahka pot
N. Ivšič, M. Šterk	lahka pot

T. Hribar, N. Ivšič	lahka pot
B. Jevševar, T. Hribar	lahka pot
T. Vimpolšek, M. Šterk, T. Hribar	lahka pot
M. Tokić	lahka snežna tura

IZLETI SKUPINE TORKARJI

Vodje: Tone Kostanjšek, Marjan Rovan,
Darinka Suša, Meho Tokić

JANUAR

4. 1.	Špiček
11. 1.	Globočice – Stankovo
18. 1.	Istenič – Gregovce
25. 1.	Cerklje – Gazice

FEBRUAR

1. 2.	Artiče – Sromlje
8. 2.	Pohanca – Zdole
15. 2.	Šutna – Planina
22. 2.	Jablanica – Bohor

MAREC

1. 3.	Osredek, pustovanje
8. 3.	Cerina – Cirknik
15. 3.	Artiče – po Sadjarski poti
22. 3.	Prilipe – Bukovina
29. 3.	Osredek, rojstni dnevi

APRIL

5. 4.	Sevnica – Lisca
12. 4.	Laze – Lovski dom
19. 4.	Sromlje – Orlica – Rucman vrh
26. 4.	Loka – Lovrenc, vlak ob 7.00

MAJ

3. 5.	Krško – Grmada
10. 5.	Bizeljski grad – Pečina
17. 5.	Bohorski slapovi
24. 5.	Krška vas – Skopice po nasipu
31. 5.	Artiče – Sromlje

JUNIJ

7. 6.	Pečice – grad Podsreda
14. 6.	Brežice – Mostec – Čateške toplice
21. 6.	Globočice – Cirknik
28. 6.	Osredek, rojstni dnevi

SEPTEMBER

6. 9.	Pišce – Špiček
13. 9.	Izola – Beli križ, avtobus ob 7.00
20. 9.	Gadova peč – Planina
27. 9.	Kostanjeviška jama – Opatova gora

OKTOBER

4. 10.	Ljubelj – Prevala, avtobus ob 7.00
11. 10.	Cerklje – Bušeča vas – Poštena vas
18. 10.	Vel. Cirknik, kostanjev piknik
25. 10.	Globoko – Veseli vrh

NOVEMBER

7. 11.	Krška vas – Piroški vrh
15. 11.	Dečno selo – Sv. Jernej
22. 11.	Velika Dolina – Perišče
29. 11.	Sromlje – Orlica

DECEMBER

6. 12.	Čatež – Gadne
13. 12.	Čatež – po Tončkini poti
20. 12.	Kapele – Jovsi
27. 12.	Zaključni pohod, rojstni dnevi

Torkarji na Osredku / Foto Mehemed Tokić

IZLETI SKUPINE NAVIHANCI

Vodja skupine: Mija Novak

JANUAR

12. 1.	potepanje po Sromljah
26. 1.	Planina

FEBRUAR

9. 2.	Zasavska Sveta gora, Geos
23. 2.	potepanje po Bizeljskem

MAREC

9. 3.	Janče
23. 3.	Rudnica

APRIL

6. 4.	Gore in Kopitnik, iz Rimskih Toplic
20 – 21. 4.	Celjska kočja, iz Celja

MAJ

4. 5.	Golica ali etapa Julijane
18. 5.	Golica ali etapa Julijane

JUNIJ

1. 6.	Krim
15. 6.	Veliki Špiček
29. 6.	Veliki Špiček

SEPTEMBER

14. 9.	po kočevskih gozdovih
28. 9.	etapa Julijane

OKTOBER

12. 10.	Malič, Šmohor, Tolsti vrh
26. 10.	Mariborska kočja

NOVEMBER

9. 11.	Oštrc
23. 11.	Lovrenc, Veliko Kozje

DECEMBER

7. 12.	etapa Jakobove poti
21. 12.	Veliki Cirknik

IZLETI MLADINSKEGA ODSEKA

Mojca Šterk, načelnica

Datum	Kam	Vodniki
22. ali 29. 1.	Donačka gora	Tine Vimpolšek, Nadja Ivšič, mentorji
13. 2.	Radeče – Jatna	Nuša Hribar, mentorji
27. 3.	Brežiška planinska pot, po poti škrate Čateža	Nadja Ivšič z dijakinjami Srednje vzgojiteljske šole, mentorji
9. 4.	Boč, ogled velikonočnice	Mojca Šterk, Natalija Vahčič, mentorji
16. 4.	Veliko Kozje	Nuša Hribar, Nadja Ivšič, mentorji
29. 5.	Čez Gabrško goro	Tone Jesenko, mentorji
4. 6.	Šmohor	Mojca Šterk, mentorji
11. 6.	Kamniška Bistrica, dan slovenskih planincev	Danica Fux, mentorji
9. 7. – 16. 7.	Družinski planinski tabor	Mojca Šterk z ekipo
25. 7. – 3. 8.	Mladinski tabor Outsider	Matej Mlakar z ekipo
4. 9.	Izlet v neznanu	Nuša Hribar, mentorji
30. 10.	Kopitnik – Gore	Nuša Hribar, Mojca Šterk, mentorji
27. 11.	Škocjanska krožna pot	Nuša Hribar, Natalija Vahčič, mentorji
17. 12.	Nočni pohod na Cirknik	Tine Vimpolšek, Mojca Šterk, mentorji

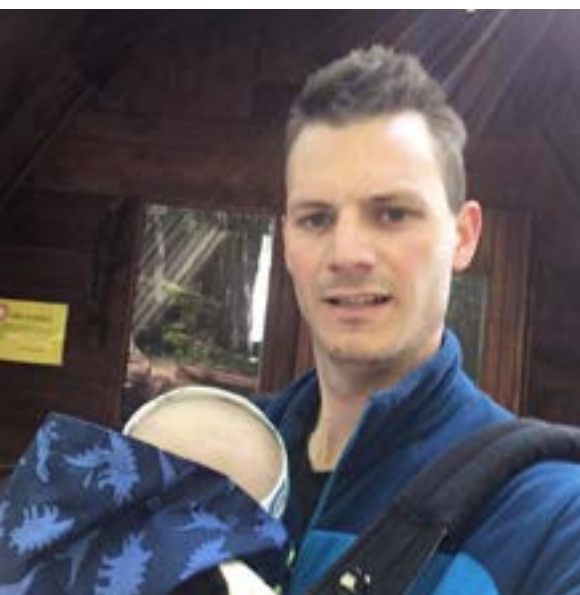

PROGRAM DELA ODSEKA MARKACISTOV

Mehemed Tokić, načelnik

V letu 2022 načrtujemo:

- tekoče vzdrževanje naših planinskih poti v skupni dolžini okrog 100 km,
- udeležbo na zboru markacistov MDO zasavskih in posavskih društev,
- udeležbo na zboru slovenskih markacistov s skupno delovno akcijo,
- udeležbo na tradicionalni čistilni akciji PD Brežice,
- označevanje trase 46. pohoda Po poteh Brežiške čete,
- promovirali bomo delo markacistov, da bi naš odsek pridobil nove člane.

Odsek markacistov sta pomladila Izidora Bergant in Blaž Perner.

PROGRAM DELA ODSEKA ZA VARSTVO GORSKE NARAVE

Olga Kržan, načelnica

V program za leto 2022 smo vključili:

- čistilno akcijo po Brežiški planinski poti (marec),
- naravovarstveni izlet čez Oslico na Bohor (junij),
- naravovarstveni izlet v Krajinski park Lahinja (oktober),
- sodelovanje na zboru naravovarstvenikov PZS,
- delo v okviru odbora za varstvo gorske narave pri PZS.

72 VZPONOV V LETU 2022

Bojan Jevševar

Kol'ko vzponov tol'ko let ... ali: 72 vzponov v 2022

V tretjem letu akcije poenostavljamo pravila. Za sodelovanje v akciji je potrebna le **registracija s kratkim sporočilom na telefonsko številko 031 37 33 28**. Ob prvem sporočilu o vzponih boste povedali samo ime in priimek, poročali boste le enkrat mesečno. Z drugimi besedami: **prve dni v mesecu sporočite število vzponov, ki ste jih opravili v preteklem mesecu**.

Na spletni strani društva bomo v naši rubriki, ki se bo sedaj seveda imenovala 72 vzponov, objavljali samo mesečno število vzponov

vsakega sodelujočega. To pomeni, da boste morali voditi svojo evidenco vzponov, da boste ob koncu meseca vedeli, koliko ste jih naredili. Štejejo pa še vedno **samo vzponi na vrhove**, ne pa pohodi ali vzponi do koč.

Ker je med vzpenjalci tudi nekaj mladih staršev, šolarjev, študentov in upokojencev, ki se trudijo, a za toliko vzponov nimajo časa, uvajamo kategorijo **Polovička**. Uspeh v tej kategoriji bomo priznali vsakomur, ki bo do konca leta 2022 opravil 36 vzponov.

KAKO BOMO ZAGOTOVILI DENAR ZA IZVAJANJE DEJAVOSTI DRUŠTVA?

Nevenka Baškovič

FINANČNI NAČRT ZA LETO 2022

PRIHODKI

1. Prihodki od članarin	7.000,00
2. Prihodki iz javnih sredstev po razpisih Občine Brežice	3.500,00
3. Prispevki udeležencev tabora	4.000,00
4. Donacije	1.200,00
5. Sponzorska sredstva	2.000,00
6. Drugi prihodki	1.500,00

PRIHODKI SKUPAJ

19.200,00

ODHODKI

1. Plačilo članarine in izkaznic PZS	3.300,00
2. Izobraževanje planinskega kadra	500,00
3. Stroški planinskega taborjenja	4.000,00
4. Stroški vodnikov za vodenje izletov	2.000,00
5. Kilometrina članov PD	500,00
6. Najemnina poslovnega prostora	240,00
7. Stroški za delovanje društva	2.000,00
8. Stroški banke za vodenje računa	200,00
9. Telefonija in internet	150,00
10. Planinski utrinki in tisk programov dela	2.310,00
11. Drugi materialni stroški	2.000,00
12. Nakup opreme	2.000,00

ODHODKI SKUPAJ

19.200,00

Nevenka Baškovič, finančnica

ČLANARINA V LETU 2022

Kategorija članstva	Članarina 2022	
A	polnoletna oseba - aktivni obiskovalec domačih in tujih gora z največjim obsegom ugodnosti	60,00 €
A/d	družinski popust	54,60 €
B	polnoletna oseba - aktivni obiskovalec domačih in tujih gora z osnovnim obsegom ugodnosti	28,00 €
B/d	Priporočena članarina - družinski popust	22,60 €
B1	polnoletna oseba - oseba, starejša od 65 let z osnovnim obsegom ugodnosti	21,00 €
S+Š	srednješolec ali oseba s statusom študenta, do vključno 26. leta starosti, z osnovnim obsegom ugodnosti	18,50 €
S+Š/d	družinski popust	15,00 €
P+O	predšolski ali osnovnošolski otrok, z osnovnim obsegom ugodnosti	8,00 €
P+O/d	družinski popust	6,40 €
IN	oseba s posebnimi potrebami (oseba, ki ji je delno ali v celoti odvzeta poslovna sposobnost oz. je roditeljska	8,00 €
IN/d	družinski popust	6,40 €

V NAŠEM DRUŠTVU LAHKO PORAVNATE ČLANARINO:

- vsak torek od 16.00 do 18.00 na sedežu društva v Brežicah, Cesta bratov Milavcev 18, in sicer v času od 11. 1. 2022 do 29. 3. 2022,
- pri poverjenici Darinki Suša vsak torek na izletu – velja za torkarje,
- pri mentorih v osnovnih šolah – velja za osnovnošolce in njihove družinske člane,
- na TR društva SI56 6100-0001-6777-176 (Delavska hranilnica). Pri namenu plačila **nujno** navedite: članarina 2021. Napišite tudi vse osebe in vrsto članarine za posameznega člana (naprimer: Jan Novak A/d, Metka Novak B/d, Lina Novak P+O/d).

Dodatne informacije lahko dobite pri blagajničarki društva:
Jožica Dražil, telefon: 051/810 038, jozica.drazil@gmail.com.

DA BO PROGRAM IZVEDEN, BODO POSKRBELE ČLANI DRUŠTVENIH ORGANOV – PROSTOVOLJCI – V MANDATU 2021–2025

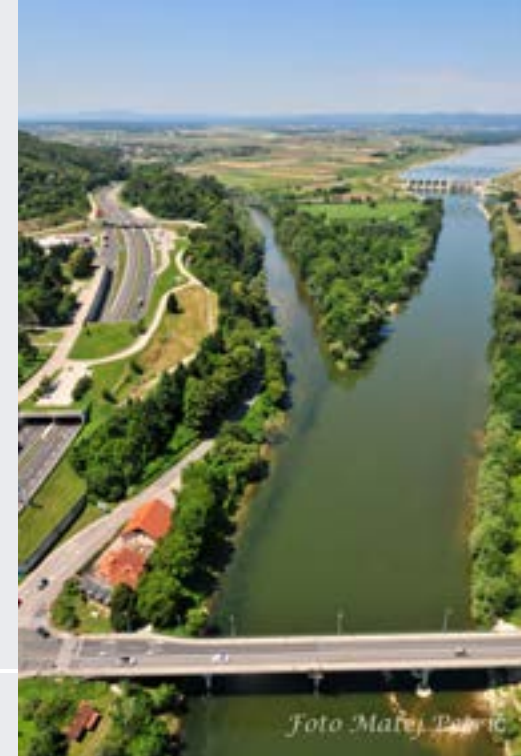

Foto Matej Pavlič

UPRAVNI ODBOR

Anica Hribar predsednica PD 041 662 055 anica.hribar@gmail.com
Danica Fux podpredsednica PD 040 589 735 danica.fux@gmail.com
Vera Polak tajnica 041 971 280 vera.polak7@gmail.com
Jožica Dražil blagajničarka 051 810 038 jozica.drazil@gmail.com
Anton Hribar načelnik VO 041 365 642 tonihribar64@gmail.com
Olga Kržan načelnica OVG 031 638 911 stemat@siol.net
Mehemed Tokić načelnik markacistov 031 826 967 mcikot@gmail.com
Mojca Šterk načelnik MO 031 594 315 mojca.sterk1@gmail.com
Jože Lovenjak član 041 319 327 lovenjak@gmail.com
Tone Kostanjšek član 040 324 557 akostanjsek@gmail.com
Roman Mlakar član 041 541 635 mlaki07@gmail.com

NADZORNI ODBOR

Vojka Rožman predsednica
Laura Rueh članica
Karmen Brudar članica

ČASTNO RAZSODIŠČE

Mihael Škrlec predsednik
Jadranka Štingl članica
Anton Jesenko član

ODBOR ZA PRIZNANJA

Tone Jesenko predsednik
Danica Fux članica
Marjan Rován član

ODSEK MARKACISTOV

Mehemed Tokić, načelnik
Mehemed Tokić 031 658 990 mcikot@gmail.com
Milan Tomič 031 826 967
Marjan Rován 031 459 346
Martin Slovenec 041 440 156
Izidora Bergant 041 380 635 dora.bergant@gmail.com
Blaž Perner pripravnik 031 638 911 blaz3k@gmail.com

ODSEK ZA VARSTVO GORSKE NARAVE

Olga Kržan, načelnica
Olga Kržan 031 638 911 stemat@gmail.com
Tončka Tokić 031 511 322 toncka.tokic@gmail.com
Mojca Bogovič 041 657 551 mojca.bogovic@zgs.si

MLADINSKI ODSEK

Mojca Šterk, načelnica
Mojca Šterk OŠ Cerklje ob Krki 031 594 315 mojca.sterk@gmail.com
Natalija Vahčič OŠ Artiče, mentorica 041 913 158 natalija.vahcic@gmail.com
Simona Bortek OŠ Dobova, mentorica 040 626 411 simona.bortek@gmail.com
Jelena Đekić OŠ Globoko, mentorica 031 774 353 jelena.dekic@gmail.com

VODNIŠKI ODSEK

Anton Hribar
aktiven
041 365 642
tonihribar64@gmail.com
A, B, D

Sara Gregl
aktivna
031 422 646
sara.gregl@gmail.com
A

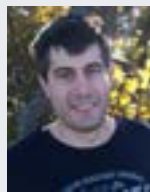
Tone Jesenko
aktiven
051 323 335
tone.jesenko@siol.net
A, B, D

Franc Kržan
aktiven
041 638 911
stemat@gmail.com
A, B, D

Andreja Matijevc
trenutno neaktivna
041 614 565
andreja.matijevc@gmail.com
A

Simon Matijevc
trenutno neaktiven
041 901 313
smatijevc@gmail.com
A

Mija Novak
aktivna
040 655 903
novak.mia44@gmail.com
A, B, D

Franc Petelinc
aktiven
030 383 577
petelinc@gmail.com
A, B

Nuša Rožman
aktivna
031 596 162
nusa.rozman@gmail.com
A, B

Martin Vimpolšek
aktiven
031 332 577
tine.vimpolsek@gmail.com
A, B, D

Bojan Jevševar
aktiven
031 373 328
bojanokb@gmail.com
A

Anica Hribar
aktivna
041 662 055
anica.hribar@gmail.com
A

Mojca Šterk
aktivna
031 594 315
mojca.sterk1@gmail.com
A

Natalija Vahčič
aktivna
041 913 158
natalija.vahcic@gmail.com
A

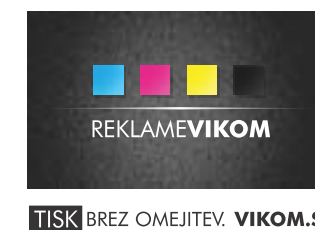

Matej Mlakar
aktiven
068 160 981
matej0104@gmail.com
A

Nadja Ivšič
aktivna
031 647 825
natalija.vahcic@gmail.com

Upravni odbor PD Brežice se zahvaljuje vsem, ki ste v planinstvu prepoznali družbeno koristno dejavnost in nas v letu 2021 podpirali pri izvajanju letnega programa.

Planinski utrinki 2022
Glasilo Planinskega društva Brežice

Planinsko društvo Brežice
Cesta bratov Milavcev 18, 8250 Brežice

Urednica: Milena Jesenko
Člani uredniškega odbora: Anica Hribar, Mojca Šterk, Matej Petrič

Jezikovni pregled: Milena Jesenko
Slika na naslovnici: Logarska dolina / Foto Matej Petrič
Slika na zadnji strani: Vintgar / Foto mag. Hrvoje T. Oršanič
Oblikovanje in prelom: Vikom, Mojca Libenšek s.p.
Tisk in vezava: Vikom, Mojca Libenšek s.p.
Naklada: 200 izvodov

Glasilo je brezplačno. Delo uredniškega odbora, jezikovni pregled in fotografije niso honorirani. Oblikovanje in tisk sofinancirajo KS Brežice, donatorji in sponzorji.

